

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากการลงพื้นที่เพื่อศึกษาข้อมูลของพื้นที่กรณีศึกษา (วัดดาวดึงส์) และผลสำรวจข้อมูลที่ได้จากการออกแบบสอบถามแก่ประชาชนในพื้นที่ ผู้ศึกษาได้แยกประเภทผลของการศึกษาออกได้ดังนี้

4.1 การศึกษาด้านกายภาพวัดดาวดึงส์ ซึ่งเป็นผลจากการศึกษาข้อมูลทางด้านทำเลที่ตั้ง ขอบเขตของชุมชนวัดดาวดึงส์ ผลจำนวนประชากรของชุมชนวัดดาวดึงส์ ผังบริเวณแสดงขนาดพื้นที่ของวัด ลักษณะทางกายภาพของวัด ที่ตั้งอาคาร สิ่งก่อสร้าง ลักษณะพื้นที่โล่งภายในวัด รวมทั้งผลการจัดงานพิธีกรรม ประเพณีในช่วงเวลาต่างๆ

4.2 การศึกษาข้อมูลจากประชาชนภายในชุมชนวัดดาวดึงส์ ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์พื้นที่โล่งภายในวัดดาวดึงส์เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

4.3 การวิเคราะห์ประเภทกิจกรรมให้สัมพันธ์กับลักษณะพื้นที่ เป็นผลจากการจัดวางกิจกรรม ลงบนตำแหน่งพื้นที่ที่เหมาะสม ที่วิเคราะห์ได้จากการศึกษาด้านกายภาพแล้ว

4.4 การออกแบบผังบริเวณ โดยเป็นผลจากการนำข้อมูลที่สรุปได้จากแบบสอบถาม มารวบรวมและวางแผนในการออกแบบ บนพื้นที่ที่จัดวางตำแหน่งกิจกรรมแล้ว

4.5 การประชุมร่วมกับคณะกรรมการชุมชนวัดดาวดึงส์ เป็นผลที่ได้จากการนำผังบริเวณที่ออกแบบแล้วไปประชุมร่วมกับคณะกรรมการชุมชนวัดดาวดึงส์

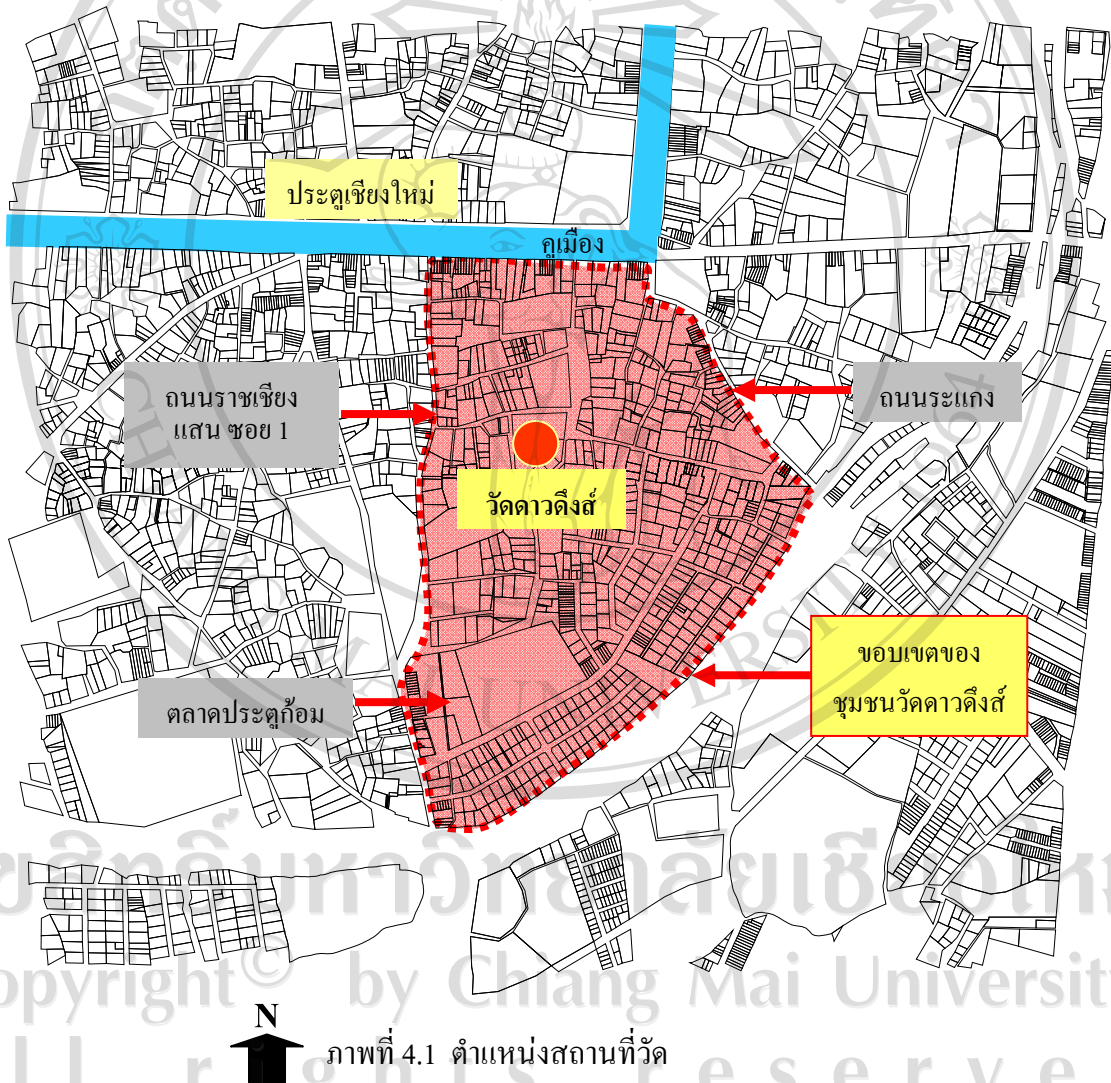
4.6 นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาปรับปรุงแก้ไขเป็นผังบริเวณขั้นสุดท้าย จากหัวข้อหลักของผลการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

4.1 การศึกษาด้านกายภาพวัดดาวดึงส์

4.1.1 ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง และสภาพพื้นที่ภายในของวัดดาวดึงส์

(ก) ผลการศึกษาเกี่ยวกับทำเลที่ตั้ง วัดดาวดึงส์ ตั้งอยู่เลขที่ 20 บ้านดาวดึงส์ ถนนราชเชียงแสน ซอย 2 ต.หายยา อ.เมือง จ.เชียงใหม่ สร้างเมื่อ พ.ศ.2040 เดิมชื่อวัดเมืองสาป ต่อมาชาวบ้านเรียกว่าวัดบ้านดาวดึงส์ โดยมีความคิดในการตั้งชื่อวัดคือ ตั้งชื่อตามชื่อสวรรค์ โดยตำแหน่งของวัดตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ 300 เมตร จากพื้นที่บริเวณเมืองเก่า วัดดาวดึงส์เป็นศูนย์กลางของชุมชนดาวดึงส์ มีรัศมีการให้บริการทางด้านทิศเหนือประมาณ 300 เมตร ติดกับคูเมือง ทางด้านทิศตะวันออกประมาณ 500 เมตร ติดกับถนนระแงง ทิศใต้ประมาณ 650 เมตร ติดกับชุมชนประตูก้อม (ตลาดประตูก้อม) และทิศตะวันตกประมาณ 250 เมตร ติดกับถนนราชเชียงแสน ซอย 1 โดยจากการสอบถาม นางศรีนวล ชัยวงศ์ ตำแหน่งคณะกรรมการ ฝ่ายสาธารณสุข และ

สิ่งแวดล้อมของชุมชนวัดดาวดิ่งส์ พบว่าจำนวนครัวเรือนของชุมชนวัดดาวดิ่งส์ มีทั้งหมด 485 ครัวเรือน มีประชากรภายในชุมชน 1,500 คน โดยแยกเป็นหญิง 850 คน และชาย 650 คน ซึ่งเป็นกลุ่มประชาชนที่ไปใช้วัดดาวดิ่งส์เพื่อทำกิจกรรมต่างๆ มากที่สุด ในพื้นที่มีวัดที่ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงกันคือ วัดเมืองมาง ที่ตั้งทางด้านทิศเหนือ ประมาณ 200 เมตร และวัดพุกช้างที่ตั้งทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 600 เมตร เวลาที่มีกิจกรรม หรืองานเทศกาลใหญ่ๆ เช่น การดักบาตรเทโว, งานลอยกระทง พระสงฆ์-สามเณรทั้งสามวัดจะมารวมตัวกันที่วัดดาวดิ่งส์ เพื่อทำพิธีทางศาสนาต่างๆ (ศรีนวล ชัยวงศ์, 2551)

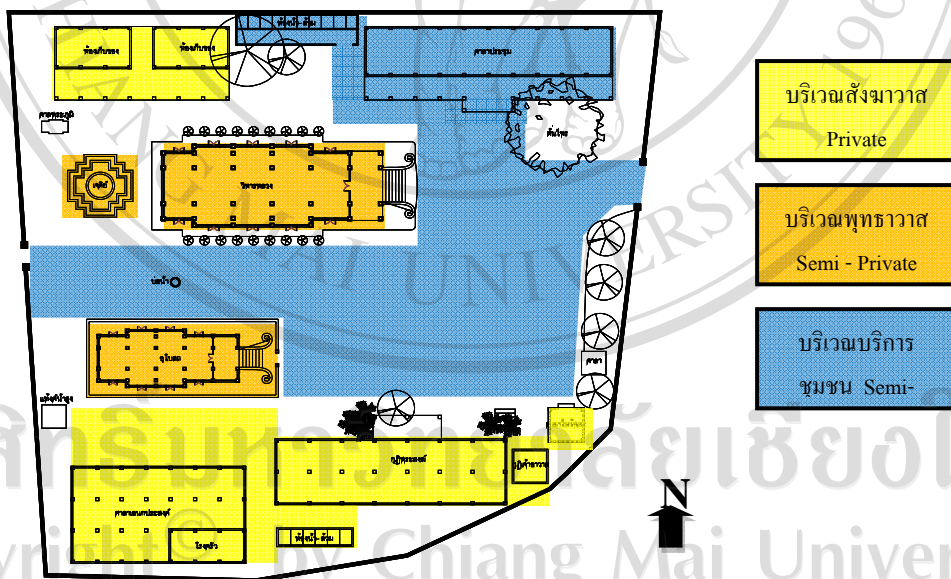
ภาพที่ 4.1 ตำแหน่งสถานที่วัด

(ข) ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพพื้นที่ภายในของวัดดาวดิ่งส์ วัดดาวดิ่งส์หันหน้า

วัดไปทางทิศตะวันออก โดยมีถนนราชเชียงแสน ซอย 2 ตัดผ่านด้านหน้าวัด ซึ่งเป็นถนนสายหลัก และมีถนนซอยทางด้านทิศเหนือ, ทิศตะวันตก และทิศใต้ วัดจึงเปรียบเสมือนเป็นพื้นที่โดยเฉพาะ ไม่มีพื้นที่อยู่ติดกับบ้านเรือนประชาชนโดยรอบ ยกเว้นด้านทิศเหนือ และด้านทิศใต้ ที่วัดได้แบ่ง

พื้นที่ให้ประชาชนเช่าอยู่อาศัย ส่วนประตูด้านนั้นมีอยู่ 2 จุดคือด้านทิศตะวันออก คือประตูหลัก และมีประตูเล็กด้านทิศตะวันตกในเวลาปกติผู้คนจึงสามารถเดินทะลุผ่านประตูดทั้งสองได้ใน ส่วนของอาคารสิ่งก่อสร้างต่างๆ นั้นมีโรงเก็บของและศาลาประชุม อยู่ทางด้านทิศเหนือของวัด พื้นที่ตรงกลางวัดเป็นวิหารหลวงหันหน้าไปทางทิศตะวันออก โดยหน้าวิหารจะตรงกับประตูใหญ่ มีต้นไทรใหญ่ตั้งอยู่เยื้องกับหน้าวิหารหลวงและทางด้านใต้ของวิหารมีอุโบสถตั้งอยู่ โดยหน้าวิหารและหน้าอุโบสถเป็นพื้นที่ลานโล่ง ช่วงวัด โดยพื้นที่โล่งทั้งหมดมีวัสดุปูพื้นเป็นคอนกรีตบล็อก ทั้งหมด ซึ่งใช้เป็นที่จัดงานเทศกาลต่างๆ ทางด้านทิศใต้ของวัดเป็นอาคารศาลาอเนกประสงค์ และกุฏิพระซึ่งพระภิกษุสามเณรใช้เป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมต่างๆ ในระหว่างวันให้ร่มเงาในยามบ่าย

สำหรับการแบ่งพื้นที่เป็นเขตพุทธาวาส, เขตสังฆาวาส และเขตให้บริการชุมชน วัดดาวดึงส์ ไม่มีการกำหนดเขตเป็นแนวรั้วกั้นที่แน่นอน แต่เป็นลักษณะการกำหนดการใช้สอยของอาคาร คือเขตพุทธาวาส ได้แก่อาคาร วิหารหลวง, อุโบสถ, เจดีย์ เขตสังฆาวาส ได้แก่ อาคารกุฏิพระ, ศาลาอเนกประสงค์, โรงเก็บของ และเขตบริการชุมชน ได้แก่ อาคารศาลาประชุม และพื้นที่โล่งภายในวัด โดยรูปแบบพื้นที่โล่งของวัดดาวดึงส์นั้น ไม่มีการกั้นแบ่งแยกพื้นที่ช่วงแก้ว และพื้นที่ช่วงวัด ออกจากกัน พื้นที่ทั้งหมดเป็นพื้นที่โล่งเดียวกัน และปูด้วยบล็อกคอนกรีตทั้งหมด

ภาพที่ 4.2 ผังบริเวณเขตพุทธาวาส, เขตสังฆาวาส และเขตให้บริการชุมชน วัดดาวดึงส์

จากภาพที่ 4.2 จะเห็นการแบ่งพื้นที่ภายในวัดเป็น 3 เขต ทั้งเขตพุทธาวาส, เขตสังฆาวาส และเขตให้บริการชุมชน ซึ่งการประยุกต์ใช้พื้นที่โล่งเป็นสถานที่พักผ่อนนั้น สามารถปรับปรุงได้ในพื้นที่ที่เป็นเขตให้บริการชุมชน (พื้นที่สีน้ำเงิน) ซึ่งเป็นศาลาประชุม กับพื้นที่โล่งลานวัด ปัจจุบันใช้เป็นพื้นที่จอดรถของวัด และวัสดุพื้นทั้งหมดเป็นคอนกรีตบล็อก

พื้นที่สี่ฟ้าคือพื้นที่ที่ให้บริการชุมชนมีพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่บริเวณลานโล่งหน้าวิหารหลวงและหน้ากุฏิพระสงฆ์ และกินบริเวณพื้นที่ระหว่างวิหารหลวงกับอุโบสถซึ่งเป็นพื้นที่ในเขตพุทธาวาส แต่การใช้งานบนพื้นที่จริงมีการเดินผ่านของประชาชนในพื้นที่ระหว่างประตูด้านทิศตะวันตกมาประตูใหญ่ด้านทิศตะวันออก และบางครั้งมีการจอดรถบนพื้นที่ในบางเวลาอยู่แล้วจึงกำหนดให้เป็นพื้นที่บริการชุมชนด้วย

4.1.2 การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการใช้พื้นที่วัดดาวดึงส์ของผู้ใช้กลุ่มต่างๆ

จากกลุ่มผู้ใช้วัดดาวดึงส์แยกประเภทได้ดังนี้

- พระสงฆ์-สามเณร ที่จำพรรษาอยู่ภายในวัดดาวดึงส์
- ประชาชนที่เดินทางมาวัดเพื่อประกอบกิจกรรมทางศาสนา, รวมทั้งประชาชนที่อาศัยพื้นที่วัดเป็นที่จอดรถ เป็นที่ขายของ เป็นต้น
- นักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ

และวันเวลาที่ลงพื้นที่ศึกษาได้แยกดังนี้

- (ก) ผลการใช้พื้นที่วัดดาวดึงส์ของผู้ใช้กลุ่มต่างๆ ในวันธรรมดา
- (ข) ผลการใช้พื้นที่วัดดาวดึงส์ของผู้ใช้กลุ่มต่างๆ ในวันที่มีงานพิธีกรรมทางศาสนา, งานประเพณี และการจัดกิจกรรมต่างๆ

จากการศึกษาสรุปผลได้ดังนี้

(ก) ผลการใช้พื้นที่วัดดาวดึงส์ของผู้ใช้กลุ่มต่างๆ ในวันธรรมดา

ช่วงที่ 1 ช่วงเช้า 5.00 น. – 8.30 น. ปรากฏว่าในช่วงเวลา 5.30 น. – 6.00 น.

อาคารที่ใช้งานส่วนใหญ่เป็นอาคารวิหารหลวงที่ใช้สำหรับทำวัตรเช้า และเส้นทางสัญจรส่วนใหญ่เป็นทางสัญจรจากด้านหน้ากุฏิพระสงฆ์ ไปยังประตูวัดทั้ง 2 ด้าน เพราะพระสงฆ์-สามเณรออกไปบิณฑบาตนอกตัววัดส่วนประชาชนที่มาถวาย

ทานข้าวเช้าซึ่งมีประมาณ 7-8 คนก็ใช้เส้นทางเดียวกันคือจากประตูวัดเดินเฉียงมาสู่ด้านหน้ากุฏิพระเช่นเดียวกัน และพื้นที่ใช้งานส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ด้าน หน้าศาลาอเนกประสงค์และบริเวณ โรงครัวเพราะประชาชนต้องมาเอาถ้วยชามที่โรงครัวของวัดเพื่อนำไปใส่สำหรับอาหารที่นำมาถวายพระสงฆ์ ช่วงเวลานี้พื้นที่ลานส่วนใหญ่ยังไม่ถูกใช้งาน

ภาพที่ 4.3 ประชาชนมาถวายทานข้าวช่วงเช้า

ช่วงที่ 2 ช่วงสาย 8.31 น.– 12.00 น.

ช่วงนี้เป็นช่วงที่พระสงฆ์-สามเณร ฉันท้เช้าเสร็จแล้ว และทำกิจวัตรประจำวัน คือ กวาดลานวัด, ทำความสะอาดเสนาสนะ เช่น วิหารหลวง, กุฏิที่อยู่ หรือแม้กระทั่งอาคารห้องน้ำ โดยมีการเปลี่ยนเวรกันทำงานระหว่างสามเณรด้วยกัน สำหรับกิจกรรมที่ปรากฏบนพื้นที่ลานวัดนั้น คือ การกวาดลานวัดซึ่งพื้นที่กวาดส่วนใหญ่ คือ ใต้ต้นไม้ใหญ่หน้าวิหารหลวง และพื้นที่บริเวณโดยรอบลานวัดซึ่งมีต้นไม้ขึ้นอยู่รายรอบ ไปจนถึงบริเวณรอบเจดีย์ด้าน หลังวิหาร และในช่วงเวลานี้โดยกิจกรรมนี้ใช้เวลาไปจนถึงช่วงเวลาที่เพล และในส่วนของประชาชนนั้นในช่วง เวลานี้มีประชาชนเข้ามาถวายสังฆทาน และถวายทานข้าวเพลด้วยบางส่วน โดยเส้นทางที่ใช้เป็นเส้นทางจากประตูวัดทั้งสองด้าน

ภาพที่ 4.4 พระสงฆ์กวาดลานวัดช่วงสาย

ตัดผ่านลานวัดเข้ามาสู่ด้านหน้ากุฏิพระสงฆ์ และในช่วงเวลานี้ของวันจะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเดินเที่ยวชมบริเวณต่างๆ ภายในวัด พฤติกรรมโดยทั่วไปจะเป็นการเดินเที่ยวชมอาคารวิหารหลวง, เจดีย์ และตัวอุโบสถ โดยในแต่ละครั้งนักท่องเที่ยวจะใช้เวลาเดินเที่ยวชมวัดประมาณครั้งละ 15-20 นาที

ช่วงที่ 3 ช่วงบ่าย 12.01 – 18.00 น. ช่วงนี้จะมีการรวมตัวกันระหว่างพระสงฆ์-สามเณร เพื่อทำปราสาทเพื่อขายสำหรับงานฌาปนกิจพระสงฆ์ โดยพื้นที่ที่ทำงานคือบริเวณด้านหน้าศาลาเอนกประสงค์ ซึ่งกิจกรรมนี้จะดำเนินไปจนถึงเวลาประมาณ 17.00 น. ในส่วนของประชาชนนั้นในช่วงเวลาประมาณ 16.00 น. – 17.30 น. จะมีประชาชนในพื้นที่ประมาณ 20-30 คน มาร่วมเวียนเทียนที่กุฏิบริเวณด้านหน้าวิหารหลวง ซึ่งเป็นกิจกรรมการรำที่ค่อนข้างสงบไม่เกิดเสียงดังอีกที ทางวัดจึงให้ทำกิจกรรมได้โดยทางวัดได้ทำการเก็บค่าน้ำ – ค่าไฟผู้ที่มาร่วมเวียนเทียน 20 บาท / เดือน โดยจะมีการบริหารจัดการการเงินกันเองภายในกลุ่มประชาชนที่มาใช้พื้นที่ ส่วนนักท่องเที่ยวในช่วงเวลา 14.00 น.-15.00 น.จะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเดินเที่ยวชมบริเวณต่างๆ บ้างประมาณ 2 – 4 คน

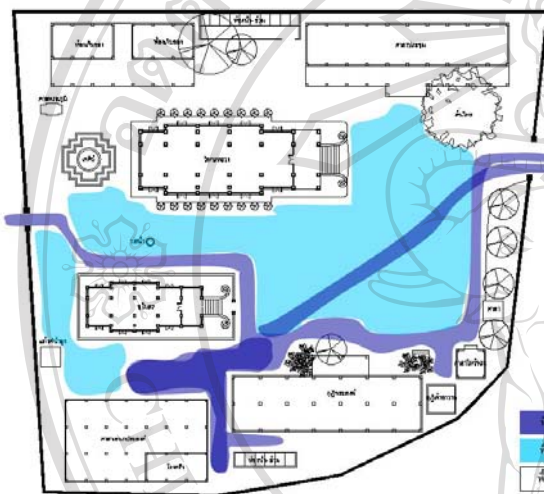

ภาพที่ 4.5 พระ-เณร ทำกิจกรรมหน้าศาลา
เอนกประสงค์

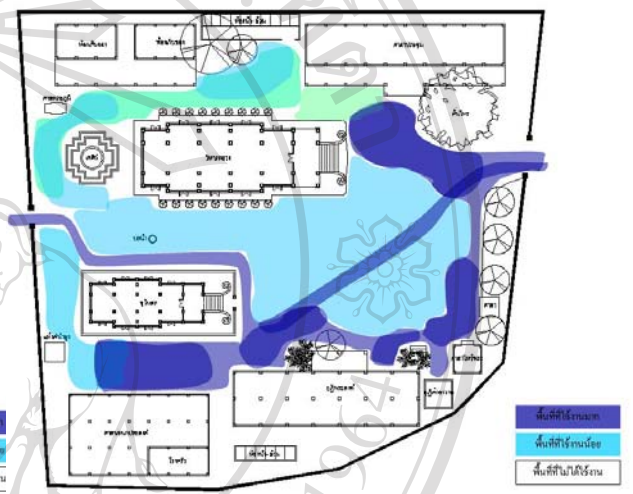

ภาพที่ 4.6 การร่วมเวียนเทียน ไทซ้ จั้ง ภายในวัด

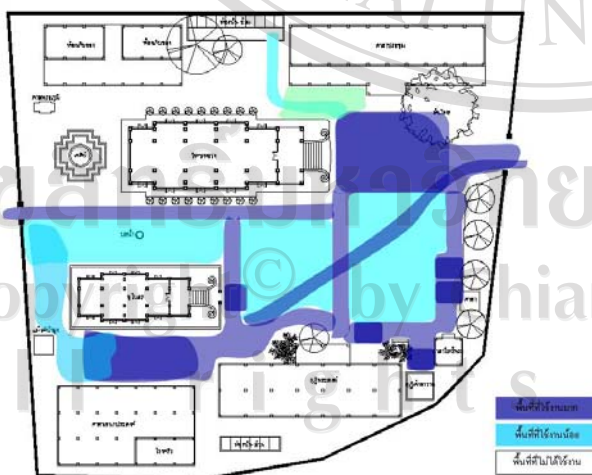
ช่วงที่ 4 ช่วงเย็น 18.01 น. – 22.00 น. ช่วงนี้เส้นทางสัญจรของพระสงฆ์-สามเณรที่ใช้งานส่วนใหญ่เป็นเส้นทางจากด้านข้างกุฏิไปสู่อด้านหลังวิหารหลวงเพื่อทำกิจวัตรคือ ทำวัตรเย็น โดยมีประชาชน 5 – 6 คนผ่านจากประตูวัดทั้งสองด้านเข้ามาสู่ด้านหลังวิหารเพื่อร่วมทำวัตรเย็น ร่วมกันกับพระสงฆ์ด้วย และมีประชาชนบางคนเดินจากประตูด้านทิศตะวันออกตัดผ่านลานวัดเข้าสู่ด้านหน้ากุฏิด้วย พื้นที่ส่วนใหญ่ของลานวัดช่วงนี้ไม่ได้ถูกใช้งาน

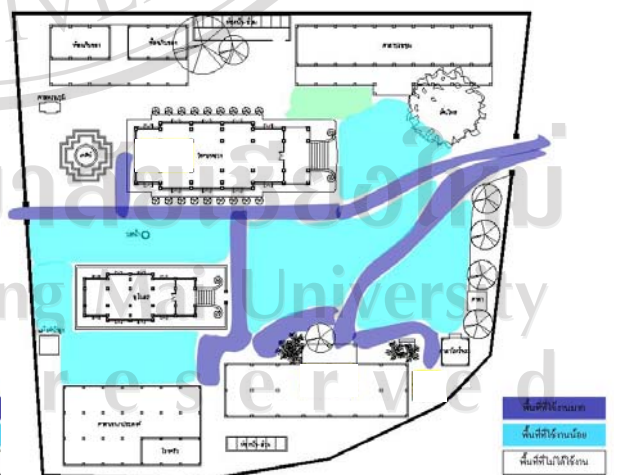
ภาพที่ 4.7 ผังบริเวณแสดงพื้นที่ที่ถูกใช้งานในช่วงเช้า

ภาพที่ 4.8 ผังบริเวณแสดงพื้นที่ที่ถูกใช้งานในช่วงสาย

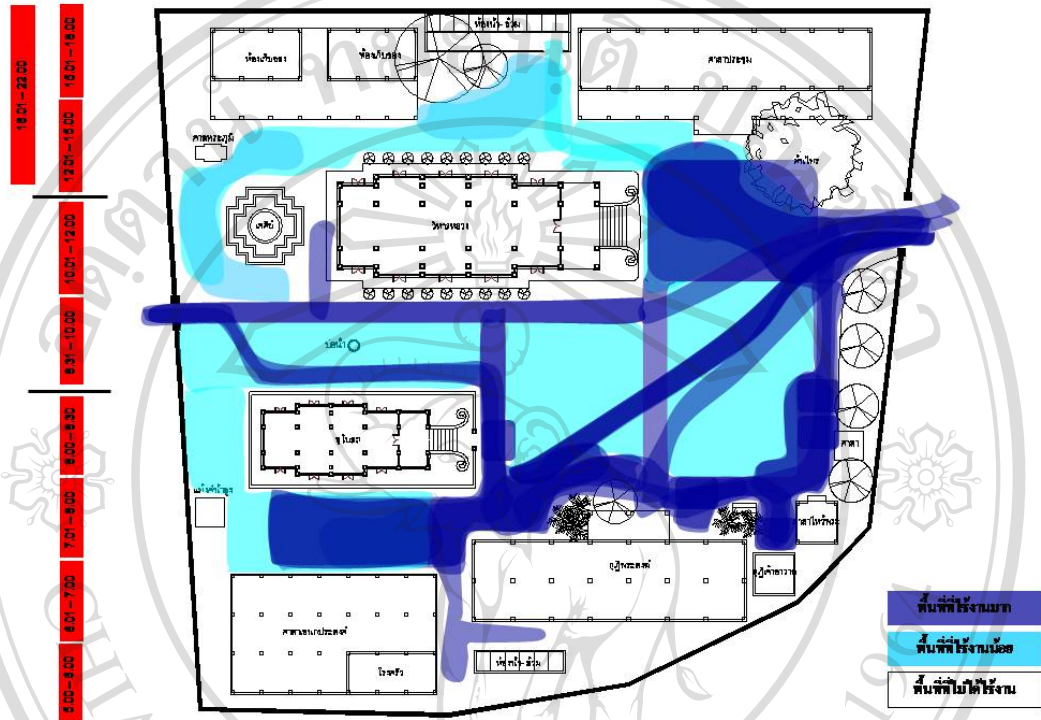
ภาพที่ 4.9 ผังบริเวณแสดงพื้นที่ที่ถูกใช้งานในช่วงบ่าย

ภาพที่ 4.10 ผังบริเวณแสดงพื้นที่ที่ถูกใช้งานในช่วงเย็น

(ภาพที่ 4.7 – 4.10 ภาพแสดงพื้นที่ที่ถูกใช้งานของทั้ง 4 ช่วง ของวันธรรมดา)

จากแผนผังสรุปการใช้พื้นที่โล่งภายในวัดในแต่ละช่วง ผู้ศึกษาได้นำแผนผังทั้ง 4 ช่วงเวลา มาทับซ้อนรวมกันเพื่อหาผลสรุปพื้นที่ที่ใช้งานมาก, พื้นที่ที่ใช้งานน้อย, และพื้นที่ที่ไม่ได้ใช้งานของวันธรรมดาปรากฏผลตามแผนผัง ดังนี้

ภาพที่ 4.11 แผนผังสรุปการใช้พื้นที่โล่งภายในวัดทั้ง 4 ช่วงเวลาของวันธรรมดา

จากแผนผังข้างต้นพื้นที่ที่ถูกใช้งานมากที่สุด คือ สี่น้ำเงินเข้มซึ่งได้แก่พื้นที่บริเวณด้านหน้าวิหารหลวง, บริเวณด้านหน้าศาลาเอนกประสงค์, พื้นที่ด้านหน้ากุฏิพระ และพื้นที่เชื่อมระหว่างศาลาเอนกประสงค์กับกุฏิพระ พื้นที่ด้านหน้าโรงครัว และมีพื้นที่แสดงเส้นทางสัญจรระหว่างประตูวัดทั้งสองด้านตัดผ่านพื้นที่ลานวัดเข้าสู่ด้านหน้า และด้านข้างของกุฏิพระสงฆ์ พื้นที่ที่ใช้งานรองลงมาคือพื้นที่สีฟ้า ได้แก่ พื้นที่ส่วนใหญ่ของลานวัดที่ไม่ได้อยู่บนเส้นทางสัญจร, พื้นที่เชื่อมระหว่างวิหารหลวงกับอุโบสถ, พื้นที่โคจรอบเจดีย์ และพื้นที่เชื่อมระหว่างวิหารหลวงกับอาคารห้องน้ำทางด้านทิศเหนือ นอกจากนี้เป็นพื้นที่สีขาว คือพื้นที่ที่ไม่ได้ถูกใช้งาน

แผนผังที่สรุปพื้นที่ใช้งานข้างต้นจะได้นำไปรวมกับแผนผังสรุปพื้นที่ใช้งานในวันสำคัญทางศาสนา, วันที่มีงานประเพณี, วันที่มีการจัดกิจกรรม เพื่อวิเคราะห์หาผลสรุปการใช้งานพื้นที่โล่งภายในวัดในภาพรวมทั้งหมดอีกครั้ง และนำมาเป็นข้อมูลประกอบการออกแบบผังบริเวณใหม่ของวัดร่วมกับข้อมูลส่วนที่ได้จากประชากรของชุมชนวัดดาวดึงส์

(ข) ผลการใช้พื้นที่วัดดาวดึงส์ของผู้ใช้กลุ่มต่างๆในวันที่มีงานพิธีกรรมทางศาสนา, งานประเพณี และการจัดกิจกรรมต่างๆ

งานพิธีกรรมทางศาสนา ได้ลงทำการสังเกตและจดบันทึกใน วันมาฆบูชา
งานประเพณี ได้ลงทำการสังเกตและจดบันทึกในวันสงกรานต์
งานกิจกรรม ได้ลงทำการสังเกต จดบันทึกในวันแม่แห่งชาติ 12 สิงหาคม
จากผลการศึกษาทั้งสามวัน สรุปผลได้ใกล้เคียงกัน ดังนี้
ช่วงที่ 1 ช่วงเช้า 5.00 น. – 8.30 น.

-วันมาฆบูชา ในช่วงเช้าเป็นช่วงของการมาทำกิจกรรมทางศาสนาของประชาชนในพื้นที่พาหนะที่ใช้เดินทางมาวัดนั้นมีทั้งรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ ซึ่งการใช้พื้นที่ลานวัดช่วงนี้จะคับคั่งมาก มีผู้คนประมาณ 200 – 250 คน มาร่วมพิธี หลังจากจอดรถแล้วผู้คนส่วนใหญ่จะเดินตัดพื้นที่ลานวัดขึ้นสู่ด้านในตัววิหารหลวง แต่มีผู้คนบางส่วนเดินขึ้นสู่บนกุฏิพระสงฆ์โดยได้นำปัจจัย ไทยทานสิ่งของมาทำบุญกับพระภิกษุสงฆ์

ภาพที่ 4.12 การใช้พื้นที่ลานวัดเพื่อจอดรถในวันมาฆบูชา

-วันสงกรานต์ ในช่วงเช้าเป็นช่วงของการมาทำกิจกรรมทางศาสนาของประชาชนในพื้นที่ พาหนะที่ใช้เดินทางมาวัดนั้นมีทั้งรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ ซึ่งส่วนใหญ่จอดรอบๆพื้นที่ลานวัด พื้นที่ที่ใช้งานมากที่สุดคือหน้าวิหารหลวง มีการตั้งเต็นท์ซึ่งภายในมีไม้ค้ำ, การสรงน้ำ และหยอดเหรียญทำบุญประจำวันเกิด นอกจากนี้ประชาชนที่มาวัด จะนำตุ๊กกระดาศ (ไม้ไผ่ที่ปลายผูกติดกับแผ่นธงกระดาศยาวที่มีสัญลักษณ์ 12 ราศี ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของสังขารล่อง) โดยนำมาจากบ้านมาปักลงบนกองทรายที่เตรียมไว้ ซึ่งชาวบ้านเรียกว่าการตานตุ๊กในวันสังขารล่อง ซึ่งตำแหน่งของกองทรายอยู่ใกล้กับรั้วใกล้ประตูทางเข้าด้านทิศตะวันออก

ภาพที่ 4.13 พื้นที่หน้าวิหารที่ใช้ตั้งเต็นท์ในวันสงกรานต์

ภาพที่ 4.14 กองทรายที่ใช้ปักตุ๊กสัญลักษณ์สังขารล่องในวันสงกรานต์

- **วันแม่แห่งชาติ** ช่วงเช้าเป็นการมาทำบุญ และทำกิจกรรมเหมือนกับวันสำคัญทางศาสนา โดยมีการทำบุญตักบาตรในช่วงเช้าพื้นที่ที่ใช้งานส่วนใหญ่เป็นพื้นที่หน้าวิหารหลวง โดยในวันแม่จะมีการตั้งเวทีเฉลิมพระเกียรติตำแหน่งด้านหน้าวิหารหลวงเวทีจะหันด้านหน้าออกสู่ประตูวัดด้านทิศตะวันออกสู่ถนนราชเชียงใหม่ 2 เพื่อให้ประชาชนที่ผ่านไปมาถวายพระพร และให้รู้ว่ามีจัดงานในวันแม่แห่งชาติ

ภาพที่ 4.15 การตั้งเวทีในวันแม่แห่งชาติ

ช่วงที่ 2 ช่วงสาย 8.31 น.- 12.00 น.

- **วันมาฆบูชา** พื้นที่การใช้งานบนลานวัดช่วงนี้ยังคงเป็นพื้นที่หน้าวิหารหลวง และรอบๆ ลานวัดเพื่อจอดรถ รวมทั้งพื้นที่ทางเดินไปสู่โรงครัวของวัดที่ช่วงนี้มีการใช้งานมาก เพราะประชาชนต้องมาเอาถ้วยชาม ภาชนะ เพื่อไปใส่ของปัจจัย ไทยทานที่นำมาถวายพระส่วนทางสัญจรหลักยังคงเป็นการเดินจากหน้าวิหารหลวง หรือหน้ากุฏิไปสู่ประตูวัดทั้งสองด้าน

- **วันสงกรานต์** หลังจากเลิกพิธีกรรมทางศาสนาแล้วประชาชนส่วนใหญ่ออกเดินทางกลับแต่ประชาชน ผู้สูงอายุ คนเฒ่า คนแก่ ประมาณ 30 – 40 คน ยังคงมีการพูดคุยสนทนากันอยู่โดยเฉพาะบนวิหารหลวง ส่วนพื้นที่ตั้งเต็นท์หน้าวิหารหลวงยังมีอยู่ทั้งวันเพื่อให้ประชาชนมาทำบุญ สรงน้ำพระพุทธรูป เส้นทางสัญจรส่วนใหญ่เป็นเส้นทางจากประตูทางเข้าทั้งสองทิศเดินตัดผ่านลานวัดสู่ด้านหน้า, ด้านข้างกุฏิ ส่วนพื้นที่รอบๆ ลานวัดยังใช้เป็นที่จอดรถอยู่

- **วันแม่แห่งชาติ** พื้นที่ลานวัดส่วนใหญ่ไม่ได้ถูกใช้งานนอกจากมีการจอดรถยนต์ รถจักรยานยนต์บริเวณรอบๆ ลานวัด ทางสัญจรส่วนใหญ่เป็นการเดินจากประตูวัดทั้งสองด้านเดินตัดพื้นที่ลานวัดเข้าสู่ด้านหน้ากุฏิพระซึ่งความถี่ในการเดินค่อนข้างน้อย ประมาณ 4-6 คน / ชั่วโมง

ช่วงที่ 3 ช่วงบ่าย 12.01 – 18.00 น.

- **วันมาฆบูชา** ในช่วงเวลานี้จะมีกลุ่มประชาชน มาในช่วงเวลานี้เพื่อถวายสังฆทานแก่พระภิกษุสงฆ์ ซึ่งพาหนะส่วนใหญ่เป็นรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ และนำมาจอดตรงด้านหน้ากุฏิพระสงฆ์ และเดินเข้าสู่กุฏิ พื้นที่ด้านหน้าวิหารหลวงยังมีประชาชนเดินขึ้น-ลง อยู่บ้าง ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ และพระเถระที่ทำพิธี รอบพื้นที่ลานวัดยังใช้เป็นที่จอดรถของผู้คนที่มาทำพิธีอยู่

- **วันสงกรานต์** ช่วงนี้ทางสัญจรหลักยังคงเป็นเหมือนช่วงสายแต่ความถี่ในการเดินลดลง การใช้พื้นที่ลานวัดได้ลดความคับคั่งลง กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นการมาถวายสังฆทาน และพูดคุยกับพระบนกุฏิ ช่วงนี้พื้นที่ลานวัดเป็นเพียงพื้นที่ที่ใช้เดินผ่านของผู้คนเท่านั้น

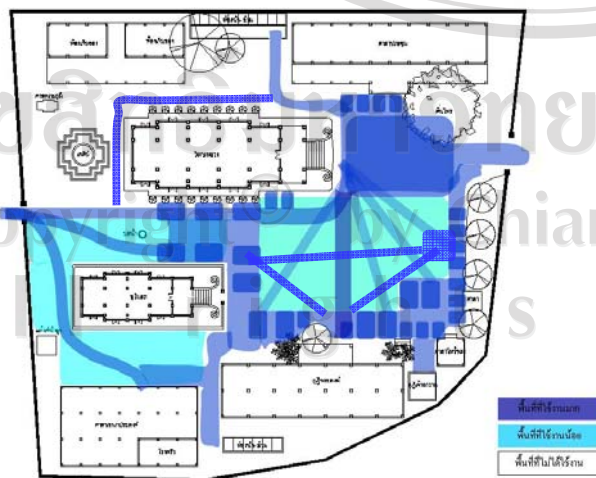
-วันแม่แห่งชาติ ช่วงนี้ของวันแม่จะเหมือนช่วงสาย คือพื้นที่ลานวัดส่วนใหญ่ไม่ได้ถูกใช้งานนอกจากมีการจอดรถยนต์ และรถจักรยานยนต์บริเวณรอบๆลานวัด และทางสัญจรส่วนใหญ่เป็นการเดินจากประตูวัดทั้งสองด้านเดินตัดพื้นที่ลานวัดเข้าสู่ด้านหน้ากุฏิพระ

ช่วงที่ 4 ช่วงเย็น 18.01 น. – 22.00 น.

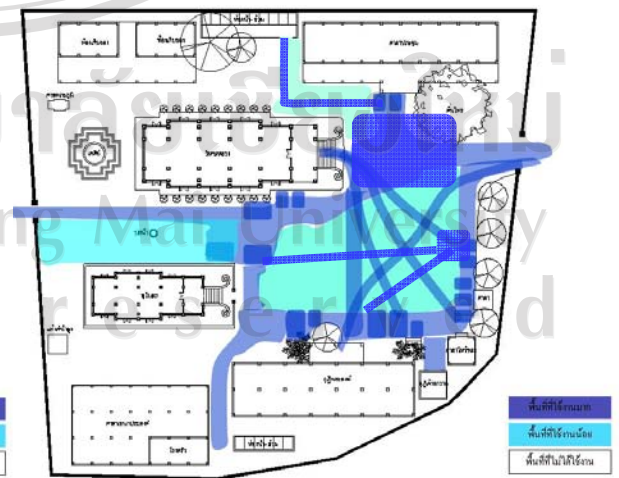
- วันมาฆบูชา ในช่วงเย็นของวันมาฆบูชาจะเป็นช่วงที่พื้นที่ลานวัดกลับมาคึกคักอีกครั้ง เพราะประชาชนในพื้นที่จะมาพร้อมกับพระภิกษุ-สามเณร ทำกิจกรรม เดินเวียนเทียน ซึ่งพื้นที่ที่เดินใช้เวียนเทียน คือ ทางเดินรอบตัวอาคารวิหารหลวง พื้นที่ส่วนใหญ่ของลานวัดจะไม่ได้ถูกใช้งานยกเว้นพื้นที่ โดยรอบลานที่มีการจอดรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ในช่วงที่ประชาชนมาร่วมเดินเวียนเทียนเท่านั้น

- วันสงกรานต์ ในช่วงเย็นของวันสงกรานต์จะเป็นช่วงที่พื้นที่ลานวัดกลับมาคึกคักอีกครั้ง เพราะประชาชนจะมาพร้อมกับพระภิกษุ-สามเณรเดินเวียนเทียน ซึ่งพื้นที่ที่เดินใช้เวียนเทียนคือทางเดินรอบตัวอาคารวิหารหลวง แต่ยังคงเหลือผู้สูงอายุบางส่วนที่มาร่วมปฏิบัติธรรม และนอนวัด ช่วงนี้พื้นที่ส่วนใหญ่ของลานวัดจะไม่ได้ถูกใช้งาน

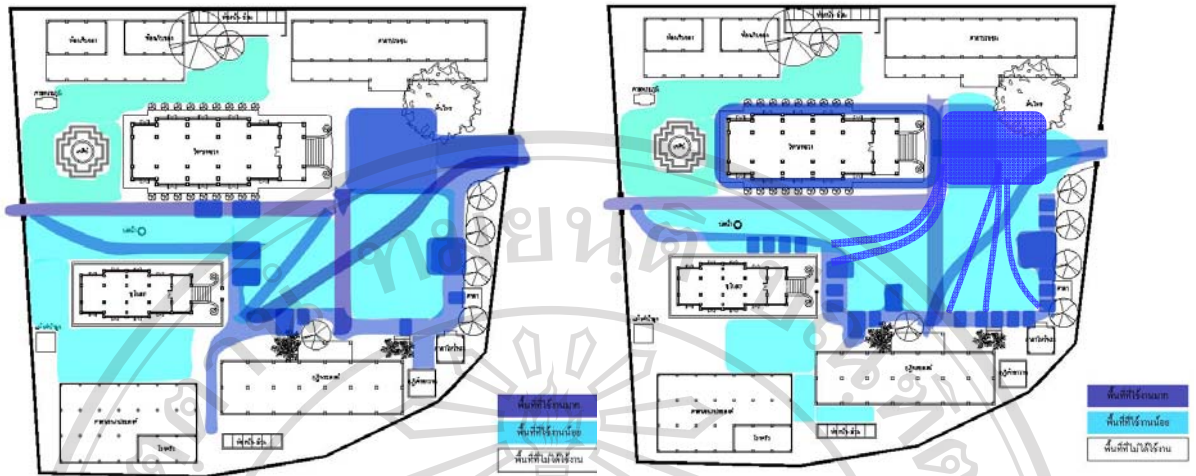
- วันแม่แห่งชาติ ในช่วงเย็นของวันแม่จะเป็นช่วงที่พื้นที่ลานวัดกลับมาคึกคักอีกครั้ง เพราะประชาชนในพื้นที่ประมาณ 150 – 200 คน จะมาร่วมกับพระภิกษุสามเณร ทำกิจกรรมคือการร่วมกันจุดเทียนถวายพระพร โดยพิธีจะเริ่มเวลาประมาณ 6.00 น. พระกับประชาชนคนสูงอายุคนแก่ คนแก่ และผู้นำชุมชนจะเริ่มสวดมนต์บนเวที โดยประชาชนส่วนใหญ่จะยืนอยู่ด้านหน้าและบริเวณรายรอบเวที หลังจากนั้นจะเริ่มทำพิธีจุดเทียนชัยพระพรประมาณเวลา 19.30 น. – 20.30 น. ซึ่งเป็นพิธีจุดเทียนชัยพระพรเวลาเดียวกันทั่วประเทศ หลังจากเสร็จพิธีเวลา 20.30 น. ประชาชนก็ทยอยกันกลับ

ภาพที่ 4.16 ผังบริเวณแสดงพื้นที่ที่ถูกใช้งานในช่วงเช้า

ภาพที่ 4.17 ผังบริเวณแสดงพื้นที่ที่ถูกใช้งานในช่วงสาย

ภาพที่ 4.18 ผังบริเวณแสดงพื้นที่
ที่ถูกใช้งานในช่วงบ่าย

ภาพที่ 4.19 ผังบริเวณแสดงพื้นที่
ที่ถูกใช้งานในช่วงเย็น

(ภาพที่ 4.16 – 4.19 ภาพแสดงพื้นที่ที่ถูกใช้งานของทั้ง 4 ช่วง ของวันมาฆบูชา
วันสงกรานต์ และวันแม่แห่งชาติ)

จากการสรุปการใช้พื้นที่โล่งภายในวัด ของวันมาฆบูชา วันสงกรานต์ และวันแม่
แห่งชาติ ปรากฏผลตามภาพที่ 4.16 ดังนี้

ภาพที่ 4.20 แผนผังสรุปการใช้พื้นที่โล่งภายในวัดทั้ง 4 ช่วงเวลา
ของวันมาฆบูชา, วันสงกรานต์ และวันแม่แห่งชาติ

จากภาพที่ 4.20 ข้างต้นพื้นที่ที่ถูกใช้งานมากที่สุด คือ สีนํ้าเงินเข้มซึ่งได้แก่พื้นที่บริเวณด้านหน้าวิหารหลวง, บริเวณชายขอบโดยรอบพื้นที่ลานวัด, พื้นที่บริเวณก่อกองทรายด้านทิศตะวันออก, พื้นที่ด้านหน้ากุฏิพระ และพื้นที่เชื่อมระหว่างศาลาเอนกประสงค์กับกุฏิพระ พื้นที่ด้านหน้าโรงครัว และมีพื้นที่แสดงเส้นทางสัญจรระหว่างประตูวัดทั้งสองด้านตัดผ่านพื้นที่ลานวัดเข้าสู่ด้านหน้า และด้านข้างของกุฏิพระสงฆ์ พื้นที่แสดงเส้นทางสัญจรของผู้คนจากที่จอดรถรอบๆ ลานวัด ตัดผ่าน ไปสู่ด้านหน้าวิหาร และเส้นทางเดินเวียนเทียนรอบวิหารตอนกลางคืน

พื้นที่ที่ใช้งานรองลงมาคือพื้นที่สีฟ้า ได้แก่ พื้นที่ส่วนใหญ่ของลานวัดที่ไม่ได้อยู่บนเส้น ทางสัญจร, พื้นที่หน้าศาลาเอนกประสงค์, พื้นที่โดยรอบเจดีย์ และด้านหลังอุโบสถนอก จากนั้นเป็นพื้นที่สีขาว คือพื้นที่ที่ไม่ได้ถูกใช้งาน

จากข้อมูล และแผนผังสรุปการใช้พื้นที่วัดดาวดึงส์ในวันธรรมดา และวันสำคัญต่างๆ สามารถเห็นภาพรวมของการใช้พื้นที่โล่งภายในวัดดาวดึงส์ และแผนผังที่สรุปพื้นที่ใช้งานแล้วจะ นำเป็นข้อมูลประกอบ การออกแบบผังบริเวณใหม่ของวัดร่วมกับข้อมูลส่วนที่ได้จากประชากรของ ชุมชนวัดดาวดึงส์

ผลการศึกษาข้อมูลในส่วนต่อไปเป็นผลการศึกษาที่ได้จากการออกแบบสอบถาม ประชาชนภายในชุมชนวัดดาวดึงส์ ซึ่งมีทั้งหมด 485 ครัวเรือน มีจำนวนคนทั้งหมด 1,500 คน แยกเป็นผู้หญิง 855 คน และผู้ชาย 655 คน จากการสุ่มตัวอย่างลงพื้นที่ทำแบบสอบถามทั้งหมด 200 ชุด สรุปผลได้ดังนี้

4.2 การศึกษาข้อมูลจากประชาชนภายในชุมชนวัดดาวดึงส์ ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการ สอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้พื้นที่โล่งภายในวัดดาวดึงส์เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งมีหัวข้อหลักดังนี้

4.2.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไป ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจของประชาชนในพื้นที่

4.2.2 ผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของประชาชนในพื้นที่ แยกเป็น

4.2.2.1 การใช้เวลาว่างของ ประชาชนในพื้นที่ กับการ ไปใช้สวนสาธารณะ

4.2.2.2 การใช้พื้นที่ของวัดเพื่อทำกิจกรรมหรือรองรับวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่

4.2.3 ผลการศึกษาข้อมูลด้านความคิดเห็น ต่อการปรับปรุงพื้นที่โล่งภายในวัดดาวดึงส์

เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

4.2.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไป ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจของประชาชนในพื้นที่

โดยตามข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 200 คน ด้านสถานภาพ, จำนวนสมาชิกในครอบครัว, อายุ, อาชีพ, รายได้, การศึกษา, ลักษณะที่พักอาศัย, ขนาดพื้นที่ที่พักอาศัย จากข้อมูลสรุปผลได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ

ลำดับ	สถานภาพ	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
1	โสด	95	47.5
2	แต่งงานแล้ว	88	44.0
3	หย่าร้าง	8	4.0
4	หม้าย	9	4.5
รวม		200	100.0

จากตารางแสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าเป็นโสดมากที่สุดคือมีจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 รองลงมาคือ แต่งงานแล้ว มีจำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 44 เป็นหม้าย มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 และหย่าร้างมีจำนวนน้อยที่สุด คือ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจำนวนบุตร

ลำดับ	จำนวนบุตร	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
1	1 คน	35	17.5
2	2 คน	25	12.5
3	3 คน	4	2.0
4	4 คน	6	3.0
5	ไม่มี	130	65.0
รวม		200	100.0

จากตารางแสดงจำนวนบุตรของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าส่วนใหญ่ไม่มีลูกมีจำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 65 รองลงมาคือ มีลูก 1 คน มีจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 มีลูก 2 คน มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 มีลูก 4 คนมีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3 และ มีลูกจำนวน 3 คน มีจำนวน 4 คนคิดเป็นร้อยละ 2 ตามลำดับของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ตารางที่ 4.3 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว

จำนวนสมาชิกในครอบครัว	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
1 คน	17	8.5
2 คน	57	28.5
3 คน	63	31.5
4 คน	45	22.5
5 คน	14	7.0
6 คน	4	2.0
รวม	200	100.0

จากตารางแสดงจำนวนสมาชิกในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าจำนวนสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่มีอยู่ด้วยกัน 3 คน มีจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 รองลงมาคือ สมาชิกในครอบครัวอยู่ด้วยกัน 2 คน มีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 และสมาชิกในครอบครัวอยู่ด้วยกัน 4 คน มีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 22 ตามลำดับของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ตารางที่ 4.4 อัตราส่วนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามช่วงอายุ

ลำดับ	ช่วงอายุ	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
1	16-25 ปี	48	24.0
2	26-36 ปี	61	30.5
3	36-45 ปี	50	25.0
4	46-55 ปี	20	10.0
5	56-60 ปี	13	6.5
6	มากกว่า 60 ปี	8	4.0
รวม		200	100.0

จากตารางแสดงจำนวนสมาชิกในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม 200 คน พบว่าช่วงอายุที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ 16-36 ปี มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 รองลงมาคือ ช่วงอายุ 36-45 ปี มีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 25 และช่วงอายุ 16-25 ปี มีจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 24 ตามลำดับของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ตารางที่ 4.5 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ลำดับ	ระดับการศึกษา	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
1	ประถมศึกษา	21	10.5
2	มัธยมต้น	27	13.5
3	มัธยมปลาย, ปวช	37	18.5
4	ปวส, อนุปริญญา	12	6.0
5	ปริญญาตรี	97	48.5
6	ปริญญาโท	5	2.5
7	อื่นๆ (สูงกว่าปริญญาโท)	1	.5
รวม		200	100.0

จากตารางแสดงระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าระดับการศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ ระดับปริญญาตรี มีจำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5 รองลงมาคือ ระดับมัธยมปลาย,ปวช มีจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5 และระดับมัธยมต้น มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 13 ตามลำดับของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ตารางที่ 4.6 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ

ลำดับ	ระดับการศึกษา	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
1	รับจ้าง	39	19.5
2	ค้าขาย	54	27.0
3	รับราชการ	16	8.0
4	พนักงานเอกชน	55	27.5
5	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	14	7.0
6	แม่บ้าน	9	4.5
7	อื่นๆ	13	6.5
รวม		200	100.0

จากตารางแสดงอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าอาชีพ 3 อันดับแรกที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือ พนักงานเอกชนมีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 รองลงมาคือ ค้าขาย

มีจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 27 และรับจ้าง มีจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 ตามลำดับใน ส่วนอาชีพอื่นๆคือ เป็นนักศึกษามีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ตารางที่ 4.7 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน

ลำดับ	รายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
1	ต่ำกว่า 3,000 บาท	17	8.5
2	3001-5000 บาท	35	17.5
3	5001-10000 บาท	83	41.5
4	10001-15000 บาท	17	8.5
5	15001-20000 บาท	39	19.5
6	20001-25000 บาท	7	3.5
7	25001-30000 บาท	2	1.0
รวม		200	100.0

จากตารางแสดงรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่ารายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน 3 อันดับแรกส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ที่ 5001-10000 บาทมีจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 41.5 รองลงมาคือ 15001-20000 บาท มีจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 และ 3001-5000 บาท มีจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะที่พักอาศัย

ลำดับ	ลักษณะที่พักอาศัย	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
1	บ้านเดี่ยว	135	67.5
2	อาคารพาณิชย์	23	11.5
3	ทาวน์เฮ้าส์	26	13.0
4	คอนโดฯ	4	2.0
5	หอพัก	11	5.5
6	อพาร์ทเมนท์	1	.5
7	อื่นๆ	-	-
รวม		200	100.0

จากตารางแสดงลักษณะที่พักอาศัยของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่บ้านเดี่ยว มีจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 67.5 รองลงมาคือ ทาวน์เฮ้าส์ มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 13 และอาคารพาณิชย์มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามที่พักอาศัยปัจจุบัน

ลำดับ	ที่พักอาศัยปัจจุบัน	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
1	เป็นของตนเองโดยไม่มีภาระผูกพัน	68	34.0
2	เป็นของตนเองแต่มีภาระผูกพันเช่น กำลังผ่อนชำระ	11	5.5
3	เช่าอยู่อาศัย	85	42.5
4	อาศัยอยู่กับญาติ	36	18.0
รวม		200	100.0

จากตารางแสดงที่พักอาศัยปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าส่วนใหญ่เช่าอยู่อาศัยมากที่สุดคือ มีจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 รองลงมาคือ ที่พักอาศัยเป็นของตนเองโดยไม่มีภาระผูกพัน มีจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 34 และพักอาศัยอยู่กับญาติมีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 18 รวมถึงที่พักอาศัยเป็นของตนเองแต่มีภาระผูกพันเช่น กำลังผ่อนชำระ มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดพื้นที่ของสวนหรือที่โล่งภายในบริเวณบ้าน (ไม่นับระเบียง, ที่จอดรถ)

ลำดับ	ขนาดพื้นที่	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
1	ไม่มี	22	11.0
2	น้อยกว่า 12 ตร.ม.	88	44.0
3	13-20 ตร.ม.	59	29.5
4	21-40 ตร.ม.	20	10.0
5	41-80 ตร.ม.	7	3.5
6	81-160 ตร.ม.	2	1.0
7	161 ตร.ม. ขึ้นไป	2	1.0
รวม		200	100.0

จากตารางแสดงขนาดพื้นที่ของสวนหรือที่โล่งภายในบริเวณบ้าน (ไม่นับระเบียง, ที่จอดรถ) ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าส่วนใหญ่พื้นที่โล่งมีจำนวนน้อยกว่า 12 ตร.ม. มีจำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 44 รองลงมาคือ 13-20 ตร.ม. มีจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 29.5 และ 21-40 ตร.ม. มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่ที่พักอาศัยจะมีพื้นที่จำกัด ซึ่งการจัดทำพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจที่ใกล้ที่พักอาศัย จะมีส่วนทำให้คุณภาพชีวิตคนภายในชุมชนดีขึ้น

สรุป ผลสำรวจแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป, ด้านสังคม, ด้านเศรษฐกิจ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นโสดยังไม่แต่งงาน ยังไม่มีบุตร และอาศัยเป็นครอบครัวที่มีสมาชิกประมาณ 3 - 4 คนในครอบครัว โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 26 - 36 ปี และส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยประกอบอาชีพเป็นพนักงานเอกชน และมีรายได้โดยส่วนใหญ่อยู่ที่ 5001-10000 บาท

ด้านลักษณะที่พักอาศัยส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ในลักษณะที่เป็นบ้านเดี่ยว และส่วนใหญ่ใช้วิธีเช่าอยู่อาศัยไม่ได้เป็นของตัวเอง ซึ่งเป็นลักษณะของประชากรต่างพื้นที่ ที่ย้ายเข้ามาอยู่อาศัยเพื่อทำงาน หรือศึกษาในเมืองมากกว่าเป็นเจ้าของที่พักเอง จึงไม่ได้จัดเตรียมพื้นที่พักผ่อนภายในพื้นที่บ้านไว้ และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุพื้นที่โล่งภายในบริเวณบ้านหรือที่พัก (ไม่นับระเบียง, ที่จอดรถ) ส่วนใหญ่ระบุว่ามีความถี่พื้นที่โล่งน้อยกว่า 12 ตร.ม. การจัดทำพื้นที่พักผ่อนภายในวัดน่าจะตอบสนองต่อความต้องการใช้ของประชาชนในพื้นที่ได้

ในการออกแบบพื้นที่พักผ่อนภายในวัด จึงควรตอบสนองผู้คนกลุ่มใหญ่ คือประชาชนหนุ่ม-สาว และวัยทำงาน และระดับการศึกษาถือว่าเป็นปัญญาชน ที่ต้องการพื้นที่นั่งอ่านหนังสือหรือพักผ่อนอิริยาบถ หลังจากช่วงเวลางาน และส่วนใหญ่เป็นครอบครัวขนาดเล็กมีสมาชิก 3-4 คน และที่อยู่อาศัยเป็นลักษณะเช่าอาศัย และมีพื้นที่โล่งภายในบ้านไม่ถึง 12 ตร.ม. การออกแบบพื้นที่พักผ่อนควรมีพื้นที่นั่งพักผ่อน พุดคุยกัน หรือผู้คนสามารถนำอาหารมานั่งรับประทานกันภายในพื้นที่เป็นลักษณะทั้งครอบครัวได้ ในขณะเดียวกันจากผลแบบสอบถามด้านจำนวนบุตรเมื่อรวมจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแล้วมีจำนวนถึง 35 เปอร์เซนต์ การออกแบบพื้นที่ จึงควรมีพื้นที่ให้เด็กๆ ได้วิ่งเล่นออกกำลังกาย หรือพื้นที่เล่นเกม หรือสถานที่ฝึกอบรมทางด้านศาสนาสำหรับเด็กโต เป็นต้น

4.2.2 ผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้เวลาว่างของประชาชนในพื้นที่

4.2.2.1 การใช้เวลาว่างของ ประชาชนในพื้นที่ กับการไปใช้สวนสาธารณะ

เป็นชุดผล จากแบบสอบถาม ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับ กิจกรรมในการใช้เวลาว่างของประชาชนในพื้นที่, สถานที่ที่ไปพักผ่อนในยามว่าง, ความถี่ในการไปใช้สวนสาธารณะ, จุดประสงค์ในการไปใช้สวนสาธารณะ, ช่วงเวลาที่ไปใช้สวนสาธารณะ, การเดินทางไปใช้สวน และยานพาหนะที่ใช้เดินทาง จากแบบสอบถามปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 4.11 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านกิจกรรมในการใช้เวลาว่าง

ลำดับ	กิจกรรม	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
1	อ่านหนังสือ	22	11.0
2	วาดรูป	8	4.0
3	ถ่ายรูป	6	3.0
4	ดูโทรทัศน์	72	36.0
5	เล่นดนตรี	7	3.5
6	ดูหนังฟังเพลง	15	7.5
7	ปลูกต้นไม้ตกแต่งสวน	7	3.5
8	เข้าน้ำร้อน	4	2.0
9	เล่นกีฬาออกกำลังกาย	8	4.0
10	นอนหลับ	7	3.5
11	เล่นเกมคอมพิวเตอร์	3	1.5
12	เล่นอินเทอร์เน็ต	14	7.0
13	นั่งสมาธิ เคนจงกรม	3	1.5
14	สะสมสิ่งของ	1	.5
15	ปิกนิก	2	1.0
16	เที่ยวบาร์ในคลับ	3	1.5
17	ท่องเที่ยวตามสถานที่ธรรมชาติ	13	6.5
18	เล่นเกมแบบนั่งโต๊ะ เช่น หมากรุก มากฮอส	4	2.0
19	เล่นเกมแบบใช้พื้นที่เยอะ เช่น มอญซ่อนผ้า งูกินหาง	1	.5
20	อื่นๆ	-	-
รวม		200	100.0

จากตารางกิจกรรมในการใช้เวลาว่างของผู้ตอบแบบสอบถาม 200 คน พบว่า 3 อันดับแรกของผู้ตอบแบบสอบถามที่ทำกิจกรรมในเวลาว่าง คือ ดูโทรทัศน์มีมากที่สุด มีจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 36 อ่านหนังสือ มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 11 และ ดูหนังฟังเพลงมีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 ตามลำดับของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ซึ่งชุดคำถามนี้หัวข้อที่พิจารณาให้จัดลงในผังบริเวณได้ คือ กิจกรรมอ่านหนังสือ เพราะไม่มีเสียงอึกที่รบกวนพื้นที่

ตารางที่ 4.12 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานที่ใช้เวลาว่าง

ลำดับ	สถานที่	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
1	บ้านตัวเอง	96	48.0
2	บ้านเพื่อน	24	12.0
3	วัดหรือศาสนสถานอื่นๆ	12	6.0
4	พิพิธภัณฑ์	4	2.0
5	ร้านกาแฟ	4	2.0
6	ห้างสรรพสินค้า	19	9.5
7	ห้องสมุด	5	2.5
8	บาร์, ไนท์คลับ	3	1.5
9	ที่โล่งหรือสวนหย่อมใกล้บ้าน	6	3.0
10	สวนสาธารณะเช่นสวนบวักหาด	9	4.5
11	สถานที่ออกกำลังกายเช่นสนามกีฬาหรือ Fitness Center	6	3.0
12	สถานที่ท่องเที่ยวเช่น น้ำตก สวนสัตว์	7	3.5
13	ร้านคอมพิวเตอร์ร้านอินเทอร์เน็ต	4	2.0
14	อื่นๆ	1	.5
รวม		200	100.0

จากตารางสถานที่ใช้เวลาว่างของผู้ตอบแบบสอบถาม 200 คน พบว่า 3 อันดับแรกของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้สถานที่ในเวลาว่าง คือ บ้านตัวเองมีมากที่สุด มีจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 48 บ้านเพื่อน มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 12 และ ห้างสรรพสินค้า มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 ตามลำดับของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ส่วนการพักผ่อนในพื้นที่วัดหรือศาสนสถานอื่นๆ มีผู้ตอบในลำดับที่ 4 มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6 และสวนสาธารณะมีผู้ตอบในลำดับที่ 5 มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 แสดงว่าเมื่อมีเวลาว่างผู้คนในชุมชนจะใช้เวลาว่างไปวัด มากกว่าไปสวนสาธารณะ ถ้ามีการออกแบบพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจในวัดอาจจะตอบสนองความต้องการใช้ของผู้คนกลุ่มนี้ได้

ตารางที่ 4.13 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความถี่ในการไป

สวนสาธารณะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เช่น สวนบวกหาด สวนหลวง ร.9 ฯลฯ

ลำดับ	ความถี่	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
1	ทุกวัน	12	6.0
2	4-6 ครั้ง / สัปดาห์	31	15.5
3	2-3 ครั้ง / สัปดาห์	36	18.0
4	สัปดาห์ละครั้ง	30	15.0
5	1-3 ครั้ง / เดือน	11	5.5
6	เดือนละครั้ง	10	5.0
7	2-3 เดือน / ครั้ง	14	7.0
8	2-3 ครั้ง / ปี	25	12.5
9	ไม่ไปเลย	31	15.5
10	อื่นๆ	-	-
รวม		200	100.0

จากตารางความถี่ในการไปสวนสาธารณะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เช่น สวนบวกหาด สวนหลวง ร.9 ของผู้ตอบแบบสอบถาม 200 คน พบว่า 3 อันดับแรกของผู้ตอบแบบสอบถามที่ไปสวนสาธารณะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เช่น สวนบวกหาด สวนหลวง ร.9 คือ ไป 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์มีมากที่สุด มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 18 รองลงมาคือ 4-6 ครั้งต่อสัปดาห์ มีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5 และ สัปดาห์ละครั้ง มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 15 ตามลำดับของผู้ตอบ ซึ่งเมื่อรวมจำนวนผู้ตอบทั้ง 3 อันดับ มีจำนวนเกือบครึ่ง ซึ่งมีความถี่ที่มาก ในการไปใช้สวนฯ จึงควรสนับสนุนให้มีการจัดสร้างสวนสาธารณะใกล้ที่พักอาศัย เพื่อตอบสนองผู้ใช้กลุ่มนี้

ตารางที่ 4.14 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสวนสาธารณะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่ไปใช้บริการบ่อยที่สุด

ลำดับ	สวนสาธารณะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
1	ไม่เคยไป	31	15.5
2	สวนหลวง ร.9	8	4.0
3	สวนสุขภาพ มช.	10	5.0
4	สวนบวกหาด	151	75.5
รวม		200	100.0

จากตารางสวนสาธารณะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามไปใช้บริการ บ่อยจำนวน 200 คน พบว่า 3 สวนสาธารณะในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่ไปใช้บริการบ่อยที่สุด คือ สวนบวกดาด มีจำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 75.5 สวนสุขภาพ มช. มีจำนวน 24 คน คิดเป็น ร้อยละ 12 และ สวนหลวง ร.9 มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4 ตามลำดับของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลที่มาใช้สวนบวกดาด เพราะมีความประทับใจในเรื่อง สถานที่ซึ่งตั้งอยู่ในตัว เมืองเชียงใหม่ และ สะดวกในการเดินทาง อีกทั้งภูมิทัศน์ที่สวยงาม สภาพอากาศที่ค่อนข้างเย็น สบาย มีทั้ง อาหารและเครื่องดื่มไว้บริการ รวมทั้งมีกิจกรรมให้ทำมากมาย เช่น การออก กำลังกาย อ่านหนังสือ ฟ่อนคลายอิริยาบถ ซึ่งเป็นสถานที่พักผ่อนของคนเชียงใหม่ได้อย่างดี

จากผลแบบสอบถามทำให้ทราบถึงองค์ประกอบในการออกแบบสวนเพื่อพักผ่อน เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน คือ ต้องมีภูมิทัศน์ที่สวยงาม มีเครื่องดื่ม อาหาร รองรับประชาชน ที่มาใช้ และต้องมีกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น พื้นที่การออกกำลังกาย พื้นที่อ่านหนังสือ ฟ่อนคลาย อิริยาบถ นอกจากนี้ยังต้องมีความสะดวกในการเดินทางไปด้วย

ตารางที่ 4.15 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจุดประสงค์ที่ไปใช้ สวนสาธารณะ

ลำดับ	จุดประสงค์	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
1	ไม่เคยไป	31	15.5
2	นอนหลับ	13	6.5
3	อ่านหนังสือ	29	14.5
4	เล่นดนตรี	6	3.0
5	เล่นเกม,การละเล่นต่างๆ	1	.5
6	ปิกนิก	11	5.5
7	เล่นกีฬา ออกกำลังกาย	38	19.0
8	ไปขายของ	2	1.0
9	ไปซื้อของ	2	1.0
10	ไปกิน,ดื่ม	4	2.0
11	นั่งเล่น,ฟ่อนคลายอิริยาบถ	55	27.5
12	พูดคุยพบปะเพื่อนฝูง	4	2.0
13	นั่งดูการละเล่น,ฟังเพลง	4	2.0
14	อื่นๆ	-	-
รวม		200	100.0

จากตารางแสดงจุดประสงค์ที่ไปใช้สวนสาธารณะของผู้ตอบแบบสอบถาม 200 คน พบว่า จุดประสงค์ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือ ไปสวนสาธารณะเพื่อนั่งเล่น ผ่อนคลายอิริยาบถ มีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 เล่นกีฬา ออกกำลังกาย มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 19 และ อ่านหนังสือ มีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5

จะเห็นว่าจุดประสงค์ของประชาชนในพื้นที่เวลาไปใช้สวนสาธารณะคือ ไปนั่งเล่น ผ่อนคลายอิริยาบถ และอ่านหนังสือเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นกิจกรรมแบบ Passive Recreation ในการ ออกแบบสวนฯ จึงควรคำนึงถึงองค์ประกอบทางด้านผ่อนคลายอิริยาบถเป็นหลัก

ตารางที่ 4.16 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามช่วงเวลาที่ใช้สวนสาธารณะ

ลำดับ	ช่วงเวลา	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
1	ไม่เคยไป	31	15.5
2	5.00น.-8.00น.	6	3.0
3	8.01น.-12.00น.	36	18.0
4	12.01น.-13.00น.	17	8.5
5	13.01น.-16.00น.	14	7.0
6	16.01น.-18.00น.	51	25.5
7	18.01น.-20.00น.	45	22.5
8	อื่นๆ	-	-
รวม		200	100.0

จากตารางแสดงช่วงเวลาที่คุณไปใช้สวนสาธารณะของผู้ตอบแบบสอบถาม 200 คน พบว่า ช่วงเวลาที่คุณตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไปใช้บริการคือ ช่วงเวลา 16.01 น.-18.00 น. มีจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 ช่วงเวลา 18.01น.-20.00น. มีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 และ ช่วงเวลา 8.01น.-12.00น. มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 18 ตามลำดับของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ช่วงเวลาส่วนใหญ่ที่คุณไปใช้บริการสวนสาธารณะนั้นเป็นช่วงเช้าและช่วงเย็น โดยเฉพาะ ช่วงตอนเย็นเป็นช่วงหลังเลิกงานซึ่งคนส่วนใหญ่มักจะให้ช่วงเวลาดังกล่าว มาเที่ยวที่สวนสาธารณะ โดยผู้ตอบแบบสอบถามระบุถึงช่วงเวลา 18.01น.-20.00น. ค่อนข้างมาก ในการออกแบบสวนฯ จึง ต้องจัดเตรียมระบบไฟฟ้ารองรับผู้ใช้สวนฯด้วย

ตารางที่ 4.17 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่ในสวนสาธารณะในแต่ละครั้ง

ลำดับ	ระยะเวลาที่อยู่ในสวนสาธารณะ	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
1	ไม่เคยไป	31	15.5
2	ครึ่งชั่วโมง	17	8.5
3	ครึ่งชั่วโมง-1 ชั่วโมง	60	30.0
4	1 ชั่วโมง - 2 ชั่วโมง	79	39.5
5	2 ชั่วโมง - 4 ชั่วโมง	11	5.5
6	มากกว่า 4 ชั่วโมง	2	1.0
7	อื่นๆ	-	-
รวม		200	100.0

จากตารางแสดงระยะเวลาที่อยู่ในสวนสาธารณะในแต่ละครั้งของผู้ตอบแบบสอบถาม 200 คน พบว่า ระยะเวลาส่วนใหญ่ที่อยู่ในสวนสาธารณะคือ ประมาณ 1 ชั่วโมง - 2 ชั่วโมง มีจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 39.5 ประมาณ ครึ่งชั่วโมง-1 ชั่วโมง มีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 30 และ ประมาณ ครึ่งชั่วโมงมีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าประชาชนส่วนใหญ่จะมีระยะเวลาที่อยู่ในสวนสาธารณะ ประมาณ 1 ชั่วโมง - 2 ชั่วโมง มากที่สุด เพราะประชาชนส่วนใหญ่ มีความต้องการให้การพักผ่อนให้คุ้มค่า ซึ่งภายในสวน สาธารณะก็มีกิจกรรมต่างๆมากมายไม่ว่าจะเป็นการออกกำลังกาย การพักผ่อน ปิกนิก พุดคุย พบปะเพื่อนฝูงซึ่งถือว่าเป็นการพักผ่อน หลังจากช่วงเวลาทำงาน

โดยเฉลี่ยแล้วผู้คนจะอยู่ในสวนสาธารณะแต่ละครั้งเป็นเวลานาน ในการออกแบบจึงควรจัดเตรียมพื้นที่ขายเครื่องดื่ม อาหาร สิ่งอำนวยความสะดวกรองรับความต้องการใช้ไว้ด้วย

ตารางที่ 4.18 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเวลาที่ใช้เดินทางไป

สวนสาธารณะในแต่ละครั้ง

ลำดับ	เวลาที่ท่านใช้เดินทางไปสวนสาธารณะในแต่ละครั้ง	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
1	ไม่เคยไป	31	15.5
2	ไม่เกิน 5 นาที	10	5.0
3	6-15 นาที	52	26.0
4	16-30 นาที	91	45.5
5	31-45 นาที	9	4.5
6	46 นาที-60 นาที	4	2.0
7	60 นาทีขึ้นไป	3	1.5
8	อื่นๆ	-	-
รวม		200	100.0

จากตารางแสดงระยะเวลาที่ใช้เดินทางไปสวนสาธารณะในแต่ละครั้งของผู้ตอบแบบสอบถาม 200 คน พบว่า ใช้เวลาในการเดินทางส่วนใหญ่ คือ ประมาณ 16-30 นาที มีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 45.5 ประมาณ 6-15 นาที มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 26 และ ไม่เกิน 5 นาที มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5 ตามลำดับของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

จะเห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่ใช้เวลา 16-30 นาที ในการเดินทาง ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดินทางที่มากกว่าการเดินทางไปใช้สวนสาธารณะในละแวกบ้านที่ใช้เวลาเดินทางไม่เกิน 10 นาที ถ้ามีการจัดสร้างสถานที่พักผ่อนใกล้บ้านหรือที่ทำงาน น่าจะรองรับประชาชนกลุ่มนี้ได้

ตารางที่ 4.19 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามพาหนะที่ใช้ในการเดินทางไปใช้สวนสาธารณะ

ลำดับ	พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
1	ไม่เคยไป	31	15.5
2	เดินเท้า	4	2.0
3	จักรยาน	15	7.5
4	จักรยานยนต์	88	44.0
5	รถยนต์ส่วนตัว	53	26.5
6	รถรับจ้าง(รถแดง)	7	3.5
7	รถประจำทาง	2	1.0
8	อื่นๆ		
รวม		200	100.0

จากตารางแสดงพาหนะที่ใช้ในการเดินทางมาใช้สวนสาธารณะ ของผู้ตอบแบบสอบถาม 200 คน พบว่า พาหนะที่ใช้ในการเดินทางส่วนใหญ่ คือ จักรยานยนต์ มีจำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 44 รองลงมาคือ รถยนต์ส่วนตัว มีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 และ รถจักรยาน มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 ตามลำดับ เห็นได้ว่าคนส่วนใหญ่จะใช้พาหนะรถจักรยานยนต์มากที่สุด เนื่องจากสะดวกในการเดินทาง รวดเร็ว รองลงมาคือ รถยนต์ส่วนบุคคล เนื่องจากสามารถมาเที่ยวได้ทั้งครอบครัว และรถจักรยาน

สรุป จากข้อมูลตารางข้างต้นพบว่าคนในพื้นที่ส่วนใหญ่เมื่อมีเวลาว่างจะชอบใช้เวลาทำภารกิจอยู่กับบ้านตัวเอง เช่น ดูโทรทัศน์, อ่านหนังสือ, เล่นอินเทอร์เน็ต ในการออกแบบพื้นที่พักผ่อนภายในวัดจึงควรมีมุมนั่งอ่านหนังสือ หรือห้องอินเทอร์เน็ตรองรับผู้ใช้ด้วย โดยถ้ามีเวลาไปเที่ยวสวนสาธารณะผู้คนในพื้นที่ส่วนใหญ่ เลือกที่จะไปสวนบวกหาด เพราะเป็นสวนสาธารณะขนาดใหญ่ ที่ตั้งอยู่ใกล้ชุมชนวัดดาวดึงส์ อีกทั้งภูมิทัศน์ยังสวยงาม มีความสงบร่มรื่น มีทั้งอาหารและเครื่องดื่มไว้บริการมีสิ่งอำนวยความสะดวกสบายครบครัน ในการออกแบบสวนฯ จึงควรคำนึงถึงความหลากหลายของกิจกรรม ทั้งกิจกรรมที่ผ่อนคลายอิริยาบถ และกิจกรรมที่เน้นการออกกำลังกาย และควรจัดเตรียมพื้นที่ขายเครื่องดื่ม อาหาร สิ่งอำนวยความสะดวกรองรับไว้ด้วย ในด้านความถี่ในการไปใช้สวนฯ นั้นอยู่ในระดับ 2 - 3 ครั้งต่อสัปดาห์ ซึ่งถือว่ามีความถี่ในการใช้ค่อนข้างมาก โดยช่วงเวลาที่ไปใช้สวนฯ ที่มากที่สุด คือช่วงเวลาเย็นประมาณ 16.00 น – 20.00 น. เพราะว่าว่างเว้นจากการทำภารกิจหลักประจำวัน ซึ่งช่วงตอนเย็นเป็นช่วงหลังเลิกงานซึ่งคนส่วนใหญ่มักจะให้ช่วงเวลาดังกล่าวมาใช้สวนสาธารณะในการออกแบบจึงควรจัดเตรียมระบบไฟฟ้าแสงสว่างรองรับผู้ใช้ด้วย และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จะใช้เวลาอยู่ในสวนสาธารณะ 1 – 2 ชั่วโมง การออกแบบจึงควรจัดเตรียมซุ้มขายเครื่องดื่ม - ขายอาหารรองรับผู้ใช้ด้วย สำหรับการเดินทางมาใช้สวนสาธารณะนั้นส่วนใหญ่ใช้เวลาประมาณ 16 - 30 นาที ซึ่งเป็นช่วงเวลา ในการเดินทางที่นานกว่าสวนสาธารณะในละแวกบ้าน (Neighborhood Park) ที่ใช้เวลาเพียง 5 – 10 นาที ซึ่งถ้ามีสวนสาธารณะในละแวกบ้านคิดว่าน่าจะรองรับความต้องการของผู้ใช้กลุ่มนี้ได้ และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาสวนสาธารณะ โดยรถจักรยานยนต์ เนื่องจากสะดวกในการเดินทาง รวดเร็ว คล่องตัว ในการออกแบบที่จอดรถจึงควรคำนึงถึงพื้นที่จอดรถจักรยานยนต์เป็นอันดับแรก

4.2.2.2 การใช้พื้นที่ของวัดเพื่อทำกิจกรรมหรือรองรับวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 4.20 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความถี่ในการไปวัด

8	2-3เดือน/ครั้ง	12	6.0
9	2-3ครั้ง/ปี	6	3.0
10	อื่นๆ	4	2.0
รวม		200	100.0
4	2-3/สัปดาห์	52	26.0
5	สัปดาห์ละครั้ง	34	17.0
6	1-3ครั้ง/เดือน	19	9.5
7	เดือนละครั้ง	16	8.0

จากตารางแสดงความถี่ในการไปวัดของผู้ตอบแบบสอบถาม 200 คน พบว่า ส่วนใหญ่จะ
ไปวัดประมาณ 2 - 3 ครั้งต่อสัปดาห์ คือ มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 26 รองลงมาคือ 4 - 6 ต่อ
สัปดาห์ มีจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 และ สัปดาห์ละครั้งมีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 17
ตามลำดับของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จะเห็นได้ว่าประชาชนส่วนใหญ่จะเข้าวัดโดยเฉลี่ยแล้ว
ประมาณ 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ ในด้านความถี่ในการไปวัด นั้นอยู่ในระดับ 2 - 3 ครั้งต่อสัปดาห์ ซึ่ง
ถือว่ามีความถี่ในการใช้ค่อนข้างมาก

ตารางที่ 4.21 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวัดที่ไปบ่อยที่สุด

ลำดับ	ชื่อวัด	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
Valid	ไม่ไปเลย	1	.5
1	วัดดาวดึงส์	52	26.0
2	วัดธาตุคำ	7	3.5
3	วัดทรายมูลพม่า	5	2.5
4	วัดพระธาตุคอกยสุเทพ	1	.5
5	วัดพระยามังราย	6	3.0
6	วัดพระสิงห์	25	12.5
7	วัดพวกแต้ม	3	1.5
8	วัดพันอัน	9	4.5
9	วัดนันทาราม	6	3.0
10	วัดเจดีย์หลวง	1	.5
11	วัดเจ็ดยอด	2	1.0
12	วัดเจ็คลิน	1	.5
13	วัดไชยมงคล	3	1.5
14	วัดเชียงมั่น	1	.5
15	วัดลุ่มช้าง	2	1.0
16	วัดลอยเคราะห์	20	10.0
17	วัดยางกวาง	16	8.0
18	วัดหมื่นสาร	13	6.5
19	วัดศรีดอนไชย	7	3.5
20	วัดศรีสุพรรณ	15	7.5
21	วัดสวนดอก	4	2.0

รวม	200	100.0
-----	-----	-------

จากตาราง วัดที่ผู้ตอบแบบสอบถามไปมากที่สุดคือ วัดดาวดึงส์ มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 26 รองลงมาคือ วัดพระสิงห์ มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 และ วัดลอยเคราะห์มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะเป็นวัดดาวดึงส์มากที่สุดเนื่องจากเป็นวัดใกล้บ้าน สะดวกในการเดินทาง รองลงมาคือวัดพระสิงห์ และวัดลอยเคราะห์ ซึ่งมีผู้นิยมไปทำบุญเป็นอันดับที่ 3 จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด แสดงว่าประชาชนในชุมชนดาวดึงส์ยังนิยมไปทำกิจกรรมทางศาสนาที่วัดดาวดึงส์ การปรับปรุงพื้นที่วัดเป็นพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจสามารถรองรับการมาใช้ของผู้คนในชุมชนนี้ได้

ตารางที่ 4.22 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจุดประสงค์ที่ไปวัด

ลำดับ	จุดประสงค์ที่ไปวัด	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
1	ไม่เคยไป	1	.5
2	นอนหลับ	4	2.0
3	อ่านหนังสือ	24	12.0
4	เล่นดนตรี	2	1.0
5	วาดรูป	2	1.0
6	เล่นกีฬา ออกกำลังกาย	4	2.0
7	ไปขายของ เช่นขายดอกไม้	3	1.5
8	ไปกิน,ดื่ม	1	.5
9	นั่งเล่น,พักผ่อนคลายอิริยาบถ	5	2.5
10	พูดคุยพบปะเพื่อนฝูง	1	.5
11	นั่งดูการละเล่น,ฟังเพลง	2	1.0
12	เล่นเกม,การละเล่นต่างๆ	2	1.0
13	พูดคุยสนทนาธรรมกับพระ	7	3.5
14	ไปทำสมาธิ,เดินจงกรม	6	3.0
15	ไปทำพิธีทางศาสนาเช่นใส่บาตร,ถวายสังฆทาน	136	68.0
รวม		200	100.0

จากตารางแสดงร้อยละจุดประสงค์ที่ไปวัดของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า จุดประสงค์ส่วนใหญ่ที่ไปวัดคือ ไปทำพิธีทางศาสนาเช่นใส่บาตร,ถวายสังฆทาน มีมากที่สุดคือ มีจำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 68 รองลงมาคือ อ่านหนังสือ มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 12 และ พุดคุยสนทนาธรรมกับพระ มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 ตามลำดับ

จะเห็นได้ว่าคนส่วนใหญ่นอกจากไปวัดเพื่อทำพิธีทางศาสนาแล้ว เหตุผลรองลงมาคือการไปนั่งอ่านหนังสือ ซึ่งภายในวัดจะมีความสงบ และร่มเย็น และมีสมาธิในการอ่าน และจุดประสงค์ที่สำคัญอีกข้อคือ การพูดคุยสนทนาธรรมกับพระ การออกแบบสวน จึงต้องใส่ใจประกอบด้านพื้นที่อ่านหนังสือ และพื้นที่สนทนาธรรมกับพระด้วย

ตารางที่ 4.23 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามช่วงเวลาที่ไปวัด

ลำดับ	ช่วงเวลา	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
1	ไม่เคย	1	.5
2	5.00น.-8.00น.	42	21.0
3	8.01น.-12.00น.	107	53.5
4	12.01น.-13.00น.	11	5.5
5	13.01น.-16.00น.	5	2.5
6	16.01น.-18.00น.	25	12.5
7	18.01น.-20.00น.	9	4.5
8	อื่นๆ	-	-
รวม		200	100.0

จากตารางแสดงร้อยละช่วงเวลาที่ไปวัดของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ช่วงเวลาที่ส่วนใหญ่ที่ไปวัดคือ ช่วงเวลา 8.01น.-12.00น. มีมากที่สุดคือ มีจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 53.5 รองลงมาคือ ช่วงเวลา 5.00น.-8.00น. มีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 21 และ ช่วงเวลา 16.01น.-18.00น. มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ตามลำดับของผู้ตอบแบบสอบถาม จะเห็นว่าคนนิยมไปวัดทำบุญตักบาตรและถวายสังฆทานช่วงเวลา 8.01น.-12.00น. นี้มากที่สุด ซึ่งกิจกรรมทางศาสนา นั้นส่วนใหญ่เกิดขึ้นตอนเช้า ส่วนการพักผ่อนในสวนสาธารณะนั้นประชาชนส่วนใหญ่ไปสวนๆ ตอนบ่าย-เย็น กิจกรรมทั้งสองกิจกรรมจึงสามารถใช้พื้นที่รวมกัน แต่ต่างเวลากันได้

ตารางที่ 4.24 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามระยะเวลาที่อยู่ในวัดในแต่ละครั้ง

2	ครึ่งชั่วโมง	35	17.5
3	ครึ่งชั่วโมง-1ชั่วโมง	125	62.5

4	1 ชั่วโมง - 2 ชั่วโมง	32	16.0
5	2 ชั่วโมง - 4 ชั่วโมง	5	2.5
6	มากกว่า 4 ชั่วโมง	2	1.0
7	อื่นๆ	-	-
รวม		200	100.0

จากตารางแสดงร้อยละระยะเวลาที่อยู่ในวัดในแต่ละครั้งของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ระยะเวลาที่อยู่ในวัดในแต่ละครั้งส่วนใหญ่คือ ประมาณ ครึ่งชั่วโมง-1 ชั่วโมง มีมากที่สุดคือ มีจำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5 รองลงมาคือ ประมาณ ครึ่งชั่วโมง มีจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 และ ประมาณ 1 ชั่วโมง - 2 ชั่วโมง มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 16 ตามลำดับ ตารางที่ 4.25 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามเวลาที่เดินทางไปวัดในแต่ละครั้ง

ลำดับ	เวลาที่เดินทางไปวัดในแต่ละครั้ง	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
1	ไม่เคยไป	1	.5
2	ไม่เกิน 5 นาที	20	10.0
3	6-15 นาที	113	56.5
4	16-30 นาที	53	26.5
5	31-45 นาที	5	2.5
6	46 นาที-60 นาที	1	.5
7	60 นาทีขึ้นไป	7	3.5
8	อื่นๆ	-	-
รวม		200	100.0

จากตารางแสดงร้อยละเวลาที่เดินทางไปวัดในแต่ละครั้งของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เวลาที่เดินทางไปวัดในแต่ละครั้งส่วนใหญ่คือ ประมาณ 6-15 นาที มีมากที่สุดคือ มีจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 56.5 รองลงมาคือ ประมาณ 16-30 นาที มีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 และ ไม่เกิน 5 นาทีมีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ตามลำดับของผู้ตอบแบบสอบถาม จะเห็นได้ว่าคนส่วนใหญ่จะใช้เวลาในการเดินทางไม่มากเนื่องจากบ้านอยู่ใกล้วัด ระยะเวลาการเดินทางจากที่พักอาศัยไปวัดส่วนใหญ่ใช้เวลาไม่เกิน 10 นาที ซึ่งเป็นระยะเวลาของการไปใช้สวนสาธารณะในละแวกบ้าน

ตารางที่ 4.26 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามพาหนะในการเดินทางไปวัด

ลำดับ	พาหนะในการเดินทาง	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
1	ไม่เคยไป	1	.5
2	เดินเท้า	28	14.0
3	จักรยาน	14	7.0
4	จักรยานยนต์	97	48.5
5	รถยนต์ส่วนตัว	53	26.5
6	รถรับจ้าง(รถแดง)	6	3.0
7	รถประจำทาง	1	.5
8	อื่นๆ	-	-
รวม		200	100.0

จากรายการแสดงพาหนะที่ใช้ในการเดินทางไปวัดของผู้ตอบแบบสอบถาม 200 คน พบว่าพาหนะที่ใช้ในการเดินทางส่วนใหญ่ คือ จักรยานยนต์ มีจำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมาคือ รถยนต์ส่วนตัว มีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 และ รถจักรยาน มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 14 ตามลำดับของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เห็นได้ว่าคนส่วนใหญ่จะใช้พาหนะรถจักรยานยนต์มากที่สุด เนื่องจากสะดวกในการเดินทาง รวดเร็ว รองลงมาคือ รถยนต์ส่วนบุคคล และการเดินทางด้วยเท้าตามลำดับ การออกแบบพื้นที่จอดรถจึงควรคำนึงถึงพื้นที่จอดรถจักรยานยนต์เป็นหลัก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University

สรุป เมื่อมีเวลาไปทำกิจกรรมทางศาสนา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะเลือกไปทำกิจกรรมทางศาสนาที่วัดดาวดึงส์ ซึ่งอยู่ใกล้บ้าน การออกแบบพื้นที่พักผ่อนภายในวัดจึงสามารถตอบสนองผู้คนในชุมชนได้ และวัตถุประสงค์ในการไปวัด คือ ส่วนใหญ่ไปทำกิจกรรมทางศาสนา เช่น ไปทำบุญตักบาตร, ถวายสังฆทาน รองลงมาคือไปนั่งเล่นอ่านหนังสือ การออกแบบพื้นที่พักผ่อนจึงควรมีมุมนั่งอ่านหนังสือรองรับความต้องการใช้ของประชาชน โดยช่วงเวลาที่ไปวัด

ส่วนใหญ่จะไปตอนเช้า คือ ช่วงเวลา 8.01 น.-12.00 น. และจะใช้เวลาอยู่ในวัดประมาณ ครึ่งชั่วโมง - 1 ชั่วโมง กิจกรรมทางศาสนานั้นส่วนใหญ่เกิดขึ้นตอนเช้า ส่วนการพักผ่อนในสวนสาธารณะนั้น ประชาชนส่วนใหญ่ไปสวนฯ ตอนบ่าย-เย็น กิจกรรมทั้งสองกิจกรรมจึงสามารถใช้พื้นที่ร่วมกัน แต่ต่างเวลากันได้

สำหรับเวลาที่ใช้ในการเดินทางไปวัดพบว่าส่วนใหญ่ใช้เวลาประมาณ 6-15 นาที จะเห็นได้ว่าคนส่วนใหญ่จะใช้เวลาในการเดินทางไม่มากนัก เนื่องจากบ้านอยู่ใกล้วัด ซึ่งเป็นช่วงเวลาใกล้เคียงกับการเดินทางไปสวนสาธารณะในละแวกบ้าน และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้รถจักรยานยนต์ในการเดินทางไปวัดเนื่องจากสะดวกในการเดินทาง รวดเร็ว การออกแบบพื้นที่จอดรถจึงควรคำนึงถึงพื้นที่จอดรถจักรยานยนต์เป็นหลัก

4.2.3 ผลการศึกษาข้อมูลด้านความคิดเห็น ต่อการปรับปรุงพื้นที่โล่งภายในวัด

ดาวดึงส์เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ แยกเป็น

4.2.3.1 ความคิดเห็นด้านความเหมาะสมต่อการปรับปรุงพื้นที่โล่งภายในวัดเป็นสถานที่พักผ่อน

4.2.3.2 ความต้องการองค์ประกอบทางด้านกายภาพ

4.2.3.3 ความต้องการองค์ประกอบทางด้านกิจกรรม

4.2.3.4 ความต้องการองค์ประกอบทางด้านสิ่งบริการสาธารณะ

4.2.3.5 ความสนใจที่จะมาใช้พื้นที่หลังจากการปรับปรุงแล้ว

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

4.2.3.1 ความคิดเห็นด้านความเหมาะสมต่อการปรับปรุงพื้นที่โล่งภายในวัดเป็น

สถานที่พักผ่อน ในส่วนของข้อมูลความเห็นด้านความเหมาะสม และความไม่เหมาะสมในการปรับปรุงภูมิทัศน์วัดดาวดึงส์เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ จากผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 157 ชุด คิดเป็นร้อยละ 78.5 เห็นว่ามีความเหมาะสม โดยให้เหตุผลต่างๆ เช่น เป็นการปรับภูมิทัศน์ให้ดีขึ้น ดูร่มรื่น เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งพื้นที่ในวัดเป็นที่โล่งว่างเปล่า น่าจะใช้ประโยชน์ดังกล่าวข้างต้น ไม่มากนักน้อย คนจะมีโอกาสใกล้ชิดกับวัดมากขึ้น และใช้เวลาทำกิจกรรมในวัดมากขึ้น ใกล้เป็นการใกล้ชิดศาสนามากขึ้น

ส่วนที่คิดว่าไม่เหมาะสม มีจำนวน 43 คิดเป็นร้อยละ 21.5 โดยให้เหตุผลต่างๆ ดังนี้ คือ พื้นที่วัดมีพื้นที่คับแคบไม่เหมาะสมในการปรับขยายพื้นที่ทำเป็นสวนสาธารณะ อีกทั้งสถานที่ในวัดไม่ใช่สถานที่ท่องเที่ยว ส่งผลไม่สะดวกต่อการปฏิบัติกิจของสงฆ์ และทำให้เกิดขยะเพิ่มขึ้นได้

จากข้อมูลจะเห็นความแตกต่างระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามอย่างชัดเจน โดยผู้ที่เห็นว่าเหมาะสมในการประยุกต์พื้นที่ฯ มีมากกว่าถึง 3 เท่า กับผู้ที่เห็นว่าไม่เหมาะสมในการประยุกต์พื้นที่ฯ

เพราะมีผลดีมากกว่าผลเสีย เป็นการใช้พื้นที่ได้อย่างเต็มศักยภาพ การปรับปรุงพื้นที่โล่งภายในวัด คาวดิ่งส์เพื่อรองรับด้านการพักผ่อนหย่อนใจ จึงสามารถตอบสนองความต้องการของผู้คนในพื้นที่ได้

4.2.3.2 ความต้องการองค์ประกอบทางด้านกายภาพ ผลสำรวจของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความต้องการให้มี องค์ประกอบทางด้านกายภาพ เช่น สวนหย่อม ไม้ดอกไม้ประดับ ชุมนไม้เลื้อย ม้านั่งพักผ่อน มีสระน้ำ บ่อปลา มีมุนน้ำตก น้ำพุ

ตารางที่ 4.27 ระดับความต้องการองค์ประกอบทางด้านกายภาพ

รายการ	ระดับความต้องการองค์ประกอบทางด้านกายภาพ						ระดับความ ต้องการ
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	ผลรวม คะแนน	
ไม้ยืนต้น ไม้ร่มเงา	38 (190)	116 (464)	39 (117)	4 (8)	3 (3)	782	A
ไม้ดอกไม้ประดับ, ไม้พุ่ม	52 (260)	91 (364)	31 (93)	25 (50)	1 (1)	768	B
สนามหญ้า	27 (135)	85 (340)	76 (228)	8 (16)	4 (4)	723	C
ทางเดินจักรยาน	48 (240)	65 (260)	51 (153)	27 (54)	9 (9)	716	D
จัดให้มีมุนน้ำตก	36 (180)	72 (288)	55 (165)	25 (50)	12 (12)	695	E
โต๊ะ, ม้านั่งพักผ่อน	25 (125)	61 (244)	77 (231)	31 (62)	6 (6)	668	F
ศาลาพักผ่อน	27 (135)	66 (264)	63 (189)	39 (78)	2 (2)	668	F
ชุมนไม้เลื้อย	23 (115)	64 (256)	76 (228)	31 (62)	6 (6)	667	G
สระน้ำ, บ่อปลา	32 (160)	71 (284)	43 (129)	25 (50)	29 (29)	652	H
ลานทราย	26 (130)	64 (256)	47 (141)	49 (98)	14 (14)	639	I
มุนน้ำพุ, มุนน้ำตก	27 (135)	62 (248)	47 (141)	29 (58)	35 (35)	617	J
ลานออกกำลังกายกลางแจ้ง	27 (135)	51 (204)	50 (150)	44 (88)	28 (28)	605	K
อุปกรณ์ออกกำลังกาย	20 (100)	48 (24)	58 (29)	47 (94)	27 (27)	587	L
คูวีง หรือทางเดินภายในสวน	26 (130)	47 (188)	56 (168)	29 (58)	42 (42)	586	M
สนามเด็กเล่น	18 (90)	48 (192)	55 (165)	58 (116)	21 (21)	584	N
กระบะเล่นทรายของเด็กเล็ก	21 (105)	34 (136)	61 (183)	63 (126)	21 (21)	571	O

จากผลสำรวจของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความต้องการให้มี องค์ประกอบทางด้านกายภาพ ปรากฏว่า องค์ประกอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการ คือ (A) 18.2 ไม้ยืนต้น ไม้ร่มเงา, (B) 18.1 ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้พุ่ม และ (C) 18.3 สนามหญ้า, (D) 18.16 ทางเดินจักรยาน และ (E) 18.15 จัดให้มีมุนน้ำตก สรุปการออกแบบผังบริเวณใหม่ จึงควรพิจารณา องค์ประกอบดังกล่าวข้างต้นเป็นอันดับแรก

4.2.3.3 ความต้องการองค์ประกอบทางด้านกิจกรรม ผลสำรวจของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบ

แบบสอบถามจำแนกตามความต้องการให้มี องค์ประกอบทางด้านกิจกรรม เช่น มีการทำสมาธิ เดินจงกรม สนทนาธรรมกับพระภิกษุภายในวัด มีการจัดนิทรรศการให้ความรู้

ตารางที่ 4.28 ระดับความต้องการองค์ประกอบทางด้านกิจกรรม

รายการ	ระดับความต้องการองค์ประกอบทางด้านกิจกรรม						
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	ผลรวม คะแนน	ระดับความ ต้องการ
จัดให้มีการทำสมาธิ	77 (385)	82 (328)	37 (111)	2 (4)	2 (2)	829	A
จัดให้มีการเดินจงกรม	64 (320)	87 (348)	41 (123)	6 (12)	2 (2)	805	B
สนทนาธรรมกับพระภิกษุภายในวัด	56 (280)	62 (248)	70 (210)	10 (20)	2 (2)	760	C
จัดนิทรรศการให้ความรู้ด้าน ต่างๆ แก่ชุมชน	30 (155)	91 (364)	58 (174)	15 (30)	6 (6)	724	D
ให้ทางวัดจัดอบรมให้ความรู้แก่ เยาวชน	32 (160)	83 (332)	66 (198)	11 (22)	8 (8)	720	E
จัดให้มีการประชุมแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	28 (140)	91 (364)	57 (171)	20 (40)	4 (4)	719	F
จัดให้มีหน่วยงานต่าง ๆ มาให้ ความรู้ ด้านแก่ชุมชน	24 (120)	96 (384)	59 (177)	16 (32)	5 (5)	718	G
จัดให้มีงานเทศกาล เช่นเทศกาล อาหาร	30 (150)	52 (208)	63 (189)	29 (58)	26 (26)	631	H
กิจกรรมเกี่ยวกับกีฬา เช่น บาสเกตบอล, ตะกร้อ	23 (115)	50 (200)	53 (159)	39 (78)	35 (35)	587	I
เดินแอโรบิค	24 (120)	38 (152)	52 (156)	35 (70)	51 (51)	549	J
รำมวยจีน	21 (105)	46 (184)	46 (138)	34 (68)	53 (53)	548	K
มีการเล่นเกม, การละเล่นต่างๆ	21 (105)	38 (152)	40 (120)	44 (88)	57 (57)	522	L

จากผลสำรวจของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความต้องการให้มี องค์ประกอบทางด้านกิจกรรม ปรากฏว่าองค์ประกอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการคือ (A) 19.1 จัดให้มีการทำสมาธิ, (B) 19.2 จัดให้มีการเดินจงกรม และ (C) 19.3 สนทนาธรรมกับพระภิกษุภายในวัด, (D) 19.6 จัดนิทรรศการให้ความรู้ด้านต่างๆแก่ชุมชน และ (E) 19.5 ให้ทางวัดจัดอบรมให้ความรู้แก่เยาวชน สรุปการออกแบบผังบริเวณใหม่ ควรพิจารณาองค์ประกอบดังกล่าวข้างต้นเป็นอันดับแรก

4.2.3.4 ความต้องการองค์ประกอบทางด้านสิ่งบริการสาธารณะ ผลสำรวจของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความต้องการให้มี องค์ประกอบด้านสิ่งบริการสาธารณะ เช่น ที่จอดรถยนต์ จักรยานยนต์ ชุมน้ำดื่ม ชุมน้ำยาอาหาร

ตารางที่ 4.29 ระดับความต้องการองค์ประกอบทางด้านสิ่งบริการสาธารณะ

รายการ	ระดับความต้องการองค์ประกอบทางด้านสิ่งบริการสาธารณะ						
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ผลรวม	ระดับความ

	5	4	3	2	1	คะแนน	ต้องการ
20.11 จัดให้มีป้ายคำสอนทางศาสนา, คติเตือนใจ	88 (440)	48 (192)	31 (93)	26 (52)	7 (7)	784	A
จัดให้มี ถึงขยะ	41 (205)	92 (368)	42 (126)	19 (38)	6 (6)	743	B
จัดให้มีห้องน้ำ-ส้วม	38 (190)	87 (348)	50 (150)	15 (30)	10 (10)	728	C
ที่จอดรถจักรยาน	37 (185)	59 (236)	51 (153)	37 (74)	16 (16)	664	D
ระบบไฟฟ้า, ประปา	28 (140)	59 (236)	56 (168)	45 (90)	12 (12)	646	E
ที่จอดรถจักรยานยนต์	18 (90)	60 (240)	61 (183)	43 (86)	18 (18)	611	F
โต๊ะ, ม้านั่งกินอาหาร	17 (85)	46 (184)	59 (177)	58 (116)	20 (20)	582	G
ที่จอดรถยนต์	16 (80)	56 (224)	45 (135)	46 (92)	37 (37)	568	H
ซุ้มเครื่องเค็ม	18 (90)	40 (160)	61 (183)	48 (96)	33 (33)	562	I
ซุ้มขายอาหาร	17 (85)	33 (132)	63 (189)	53 (106)	34 (34)	546	J
ที่จอดรถทัวร์	9 (45)	32 (128)	51 (153)	34 (68)	74 (74)	469	K

จากผลสำรวจของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความต้องการให้มี องค์ประกอบทางด้านสิ่งบริการสาธารณะ ปรากฏว่าองค์ประกอบที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการคือ (A) 20.11 จัดให้มีป้ายคำสอนทางศาสนา, คติเตือนใจ, (B) 20.10 จัดให้มี ถึงขยะ และ (C) 20.9 จัดให้มีห้องน้ำ-ส้วม, (D) 20.1 ที่จอดรถจักรยาน และ (E) 20.8 ระบบไฟฟ้า, ประปา สรุปการออกแบบผังบริเวณใหม่ ควรพิจารณาองค์ประกอบดังกล่าวข้างต้นเป็นอันดับแรก

4.2.3.5 ความสนใจที่จะมาใช้พื้นที่หลังจากการปรับปรุงแล้ว

ผลการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามตามความต้องการ ไปใช้สถานที่หลังจากปรับปรุงพื้นที่โล่งภายในวัดดาวดึงส์เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ โดยไม่ขัดกับกิจกรรมทางศาสนา โดยมีการปรับปรุง และเพิ่มเติมให้มี องค์ประกอบทางด้านกายภาพ, องค์ประกอบทางด้านกิจกรรม,

องค์ประกอบทางด้านสิ่งบริการสาธารณะ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการไปที่วัดดาวดึงส์ มีจำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 77 โดยให้เหตุผลว่าเป็นการพักผ่อนหย่อนใจเพื่อผ่อนคลายความเครียดจากการทำงาน และยังหาความสงบร่มรื่น ชมความสวยงาม เป็นการปรับภูมิทัศน์ของทางวัด อีกทั้งยังเป็นการได้พบปะเพื่อนฝูง ผู้ใหญ่ในชุมชน ตลอดจนได้สนทนาธรรมกับพระ และยังเพิ่มสถานที่ออกกำลังกายอีกแห่งหนึ่งในหมู่บ้าน รวมไปถึงทำให้วัดน่าอยู่เพิ่มขึ้น จากข้อมูลข้างต้น จึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะปรับปรุงพื้นที่โล่งภายในวัดเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจรองรับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 4.30 ความต้องการใช้สถานที่หลังจากปรับปรุง

ลำดับ	ความต้องการใช้สถานที่หลังจากปรับปรุง	จำนวน/คน	คิดเป็นร้อยละ
1	ไป	154	77.0
2	ไม่ไป	46	23.0
รวม		200	100.0

จากข้อมูลทั้งสองส่วน คือ 4.1 ผลการศึกษาพื้นที่กรณีศึกษา (วัดดาวดึงส์) และ 4.2 ผลการศึกษาข้อมูลจากประชาชนภายในชุมชนวัดดาวดึงส์ ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลทั้งสองส่วน ประกอบการพิจารณาในการออกแบบผังบริเวณเพื่อประยุกต์พื้นที่โล่งภายในวัดเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งข้อมูลในส่วนต่อไปเป็นขั้นตอนการออกแบบผัง

4.3 ผลการสังเคราะห์ประเภทกิจกรรมให้สัมพันธ์กับลักษณะพื้นที่ ข้อมูลที่สรุปแล้วจากข้อ 4.1 ผลการศึกษาพื้นที่กรณีศึกษา (วัดดาวดึงส์) และ ข้อ 4.2 ผลการศึกษาข้อมูลจากประชาชนภายในชุมชนวัดดาวดึงส์ นำมาเข้าสู่กระบวนการออกแบบผังดังต่อไปนี้

4.3.1 การสังเคราะห์พื้นที่สำหรับรองรับกิจกรรม โดยการใช้ผังบริเวณที่สรุปได้จากการวิเคราะห์พื้นที่ในวันธรรมดา, วันมาฆะบูชา, วันสงกรานต์, วันแม่แห่งชาติ มาพิจารณา และแยกประเภทพื้นที่ จำแนกเป็นพื้นที่ทางเดิน ทางสัญจรหลัก กับพื้นที่โล่งหรือพื้นที่ที่ใช้ทำกิจกรรมออกจากกัน โดยในขั้นตอนนี้จะได้รูปแบบผังสองฝั่ง คือ ฝั่งแสดงเส้นทางสัญจรหลักภายในวัด กับ ฝั่งแสดงตำแหน่งพื้นที่โล่งหรือพื้นที่ที่ใช้ทำกิจกรรมภายในวัด

ภาพที่ 4.21 แผนผังสรุปการใช้พื้นที่โล่งภายในวัดของวันธรรมดา
วันมาฆบูชา, วันสงกรานต์ และวันแม่แห่งชาติ

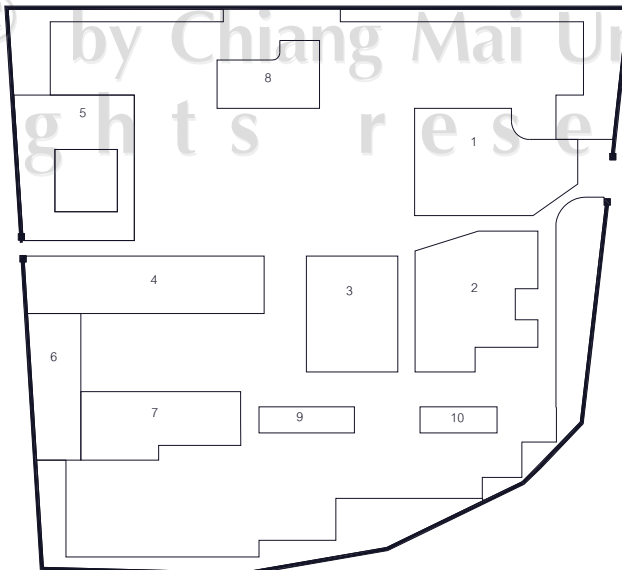
ภาพที่ 4.22 ผังแสดงเส้นทางสัญจรหลักภายในวัด

ภาพที่ 4.23 ผังแสดงตำแหน่งพื้นที่โล่งหรือพื้นที่ที่ใช้
ทำกิจกรรม

นำผังแสดงพื้นที่โล่งหรือพื้นที่ที่ใช้ทำกิจกรรม มากำหนดหมายเลขลงบนพื้นที่โล่งในแต่ละ
ตำแหน่งเพื่อกำหนดหมายเลขแต่ละพื้นที่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพที่ 4.24 แสดงตำแหน่งพื้นที่โล่งหรือพื้นที่ที่ใช้
ทำกิจกรรม ที่กำหนดหมายเลขแล้ว

การวิเคราะห์พื้นที่สำหรับรองรับกิจกรรม มีขั้นตอนดังนี้

4.3.1.1 นำ ผังB ที่กำหนดหมายเลขพื้นที่แล้ว (จากข้อ 3.3.1) นำมาพิจารณาพื้นที่ภายใน โดยใช้
เกณฑ์ในการวิเคราะห์ลักษณะพื้นที่ด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

(1) ความถี่ในการเดินผ่านพื้นที่ / วัน โดยให้ค่าความถี่เป็นสามระดับ คือ มาก, ปานกลาง, น้อย
โดยค่ามากอยู่ที่การเดินผ่านเกินกว่า 21 ครั้ง / วัน ค่าปานกลางอยู่ที่ระดับ 11 – 20 ครั้ง / วัน และค่าน้อย
อยู่ที่ระดับต่ำกว่า 10 ครั้ง / วัน

(2) ปริมาณคนที่ประกอบกิจกรรมบนพื้นที่ / วัน โดยให้ค่าปริมาณคนเป็นสามระดับ คือ มาก,
ปานกลาง, น้อย โดยค่ามากอยู่ที่ระดับเกินกว่า 21 คน / วัน ค่าปานกลางอยู่ที่ระดับ 11 – 20 คน / วัน
และค่าน้อยอยู่ที่ระดับต่ำกว่า 10 คน / วัน

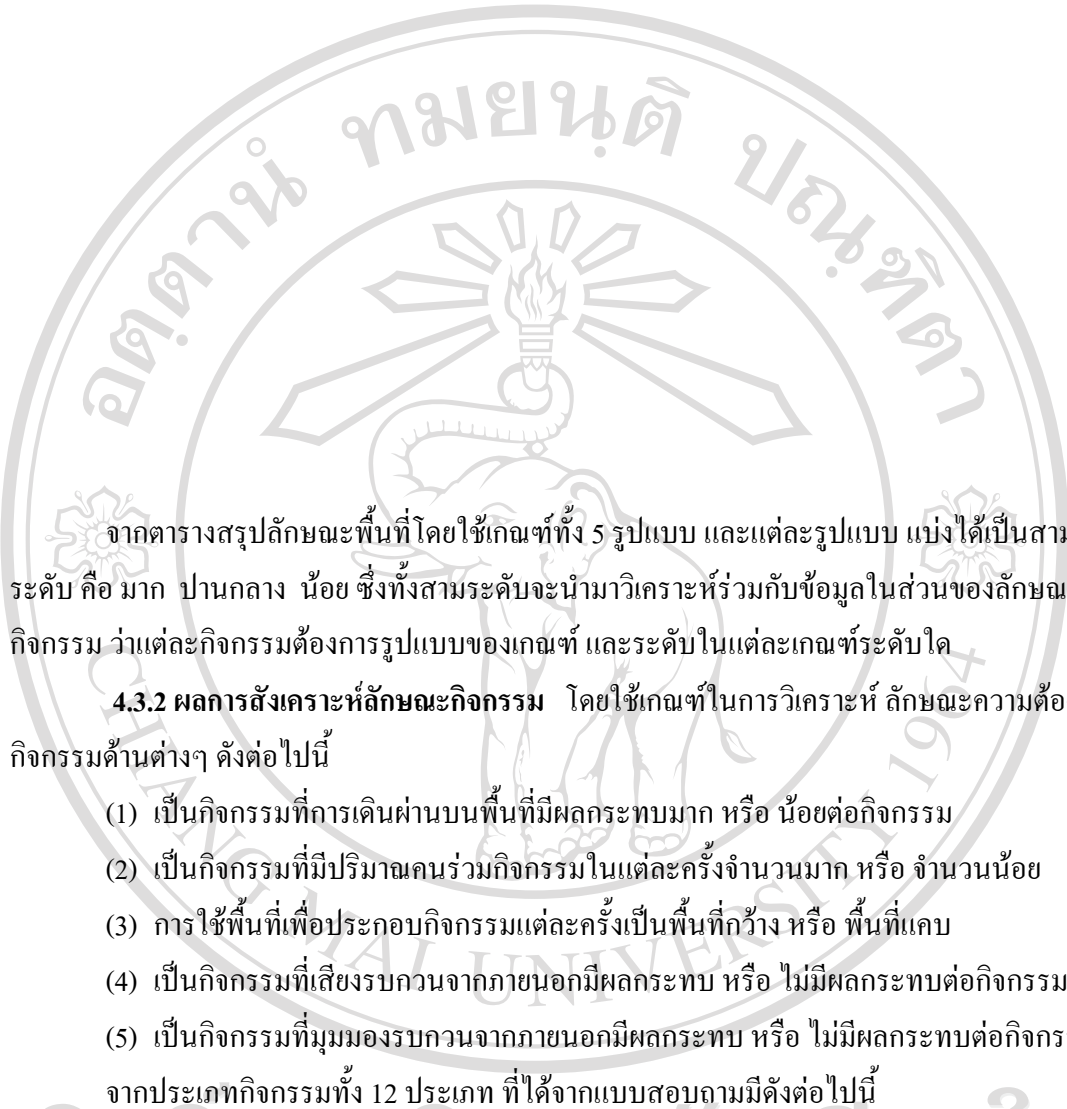
(3) ขนาดพื้นที่ โดยให้ค่าขนาดพื้นที่เป็นสามระดับ คือ กว้าง, ปานกลาง, แคบ โดยค่ากว้างอยู่
ที่ระดับเกินกว่า 201 ตร.ม. ค่าปานกลางอยู่ที่ระดับ 101 – 200 ตร.ม. และค่าน้อยอยู่ที่ระดับต่ำกว่า 100
ตร.ม.

(4) พื้นที่ที่ได้รับเสียงรบกวนจากบริเวณโดยรอบ โดยให้ค่าระดับพื้นที่เป็นสามระดับ คือ พื้นที่
มีเสียงรบกวนมาก คือ พื้นที่ที่ได้รับเสียงดังมาก เช่น เสียงรถยนต์, รถจักรยานยนต์, เสียงคนตะโกน
เป็นต้น พื้นที่ มีเสียงรบกวนแต่ไม่มาก คือ พื้นที่ที่ได้รับเสียงดังปานกลาง คือ เสียงรถจักรยาน, เสียงคน
พูดคุยกัน และระดับสาม คือ พื้นที่ ไม่ได้รับเสียงรบกวน

(5) พื้นที่ที่ได้รับมุมมองรบกวนจากบริเวณโดยรอบ โดยให้ค่าระดับพื้นที่เป็นสามระดับ คือ
พื้นที่ที่มีมุมมองรบกวนมาก คือพื้นที่ที่มองเห็นได้จากหลายแหล่ง เช่น จากอาคารภายนอกวัด, จากถนน
ภายนอกวัด หรือมองเห็นจากภายในตัววัดเอง พื้นที่ที่มีมุมมองรบกวนปานกลาง คือ พื้นที่ที่มองเห็นได้
ไม่มาก เช่น จากอาคารภายนอกวัด หรือ จากถนนภายนอกวัด อย่างไม่อย่างหนึ่ง และพื้นที่ที่ไม่มี
มุมมองรบกวน คือ ตำแหน่งพื้นที่ค่อนข้างมิดชิดไม่สามารถมองเห็นได้จากแหล่งอื่น

ผลจากเกณฑ์ในการวิเคราะห์ทั้ง 5 เกณฑ์ สรุปลักษณะพื้นที่เป็นตารางได้ดังนี้
ตารางที่ 4.33 ตารางสรุปลักษณะพื้นที่

หมายเลขพื้นที่										ลักษณะพื้นที่	
พื้นที่ 1	พื้นที่ 2	พื้นที่ 3	พื้นที่ 4	พื้นที่ 5	พื้นที่ 6	พื้นที่ 7	พื้นที่ 8	พื้นที่ 9	พื้นที่ 10		
●	●					●				ความถี่มาก	ความถี่ของ การเดินผ่าน บนพื้นที่ / วัน
		●	●		●					ปานกลาง	
				●			●	●	●	ความถี่น้อย	

จากตารางสรุปลักษณะพื้นที่โดยใช้เกณฑ์ทั้ง 5 รูปแบบ และแต่ละรูปแบบ แบ่งได้เป็นสามระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย ซึ่งทั้งสามระดับจะนำมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลในส่วนของลักษณะกิจกรรม ว่าแต่ละกิจกรรมต้องการรูปแบบของเกณฑ์ และระดับในแต่ละเกณฑ์ระดับใด

4.3.2 ผลการสังเคราะห์ลักษณะกิจกรรม โดยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ ลักษณะความต้องการกิจกรรมด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นกิจกรรมที่การเดินผ่านบนพื้นที่มีผลกระทบมาก หรือ น้อยต่อกิจกรรม
- (2) เป็นกิจกรรมที่มีปริมาณคนร่วมกิจกรรมในแต่ละครั้งจำนวนมาก หรือ จำนวนน้อย
- (3) การใช้พื้นที่เพื่อประกอบกิจกรรมแต่ละครั้งเป็นพื้นที่กว้าง หรือ พื้นที่แคบ
- (4) เป็นกิจกรรมที่เสี่ยงรบกวนจากภายนอกมีผลกระทบ หรือ ไม่มีผลกระทบต่อกิจกรรม
- (5) เป็นกิจกรรมที่มุมมองรบกวนจากภายนอกมีผลกระทบ หรือ ไม่มีผลกระทบต่อกิจกรรม

จากประเภทกิจกรรมทั้ง 12 ประเภท ที่ได้จากแบบสอบถามมีดังต่อไปนี้

A กิจกรรมทำสมาธิ	G มีหน่วยงานมาให้ความรู้แก่ชุมชน
B กิจกรรมเดินจงกรม	H จัดเทศกาลต่างๆ
C สนทนาธรรมกับพระภิกษุ	I กิจกรรมเกี่ยวกับกีฬา
D จัดนิทรรศการ	J การเดินแอโรบิก
E การฝึกอบรมให้ความรู้แก่เยาวชน	K รำมวยจีนจี้กง
F มีการชุมนุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	L การเล่นเกม การละเล่นต่างๆ

โดยกิจกรรมแต่ละประเภทสรุปลักษณะความต้องการตามตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 4.34 ประเภทกิจกรรม และลักษณะความต้องการของแต่ละกิจกรรม

ลักษณะความต้องการ ของแต่ละกิจกรรม	ประเภทกิจกรรม											
	A ทำสมาธิ	B เติงจงกรม	C สมนอบธรรมกับพระภิกษุ	D จัดนิทรศการ	E มีการจัดอบรม ให้ความรู้แก่เยาวชน	F จัดให้มีกรรณะประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น	G จัดให้หน่วยงาน มาใช้ความรู้นักธรรม	H จัดงานเทศกาลต่างๆ	I จัดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับกีฬา	J มีการเต้นแอโรบิก	K รมวยจีนี่ง	L มีการเล่นเกม, การละเล่นต่างๆ
เป็นกิจกรรมที่การ เดินผ่านพื้นที่มีผล กระทบต่อกิจกรรม	มีผลกระทบน้อย							●	●	●	●	
	ปานกลาง			●	●	●	●	●				●
เป็นกิจกรรมที่มี ปริมาณคนทำ กิจกรรมแต่ละครั้ง	มีผลกระทบมาก	●	●	●								
	จำนวนมาก				●	●	●	●	●	●	●	
การใช้พื้นที่ ทำกิจกรรม แต่ละครั้ง	จำนวนน้อย	●	●	●								●
	พื้นที่กว้าง				●	●	●	●	●	●	●	
ปานกลาง					●	●	●	●	●	●	●	
	พื้นที่แคบ	●	●	●								●
เป็นกิจกรรมที่เสียง รบกวนจากภาย นอกมีผลกระทบ	ไม่มีผลกระทบ							●	●	●	●	
	ปานกลาง				●	●	●	●	●	●	●	●
มีผลกระทบ		●	●	●								
	ไม่มีผลกระทบ				●	●	●	●	●	●	●	●
เป็นกิจกรรมที่มม มองรบกวนจาก ภายนอกมี ผลกระทบ	ปานกลาง					●	●					
	มีผลกระทบ	●	●	●								

จากตารางสรุปได้ว่ากิจกรรมสามอันดับแรก คือ A การทำสมาธิ, B การเดินจงกรม และ C การสนทนาธรรม เป็นกิจกรรมที่การเดินผ่านบนพื้นที่มีผลกระทบต่อกิจกรรมมาก เพราะเป็นการรบกวนสมาธิของผู้ประกอบกิจกรรม ในด้านปริมาณคนเป็นกิจกรรมที่ใช้ปริมาณคนในการประกอบกิจกรรมแต่ละครั้งเป็นจำนวนน้อย และใช้พื้นที่แคบ รวมทั้งต้องจัดวางบนพื้นที่ที่มีเสียง และมุมมองรบกวนที่น้อยที่สุด เพราะมีผลกระทบต่อการทำสมาธิของผู้ประกอบกิจกรรม ในส่วนของกิจกรรม D การจัดนิทรศการ และ E การฝึกอบรมเยาวชน การเดินผ่านบนพื้นที่ทำกบคูลกายนอกมีผลกระทบต่อกิจกรรมขึ้นปานกลาง แต่ด้านปริมาณคน กิจกรรม D การจัดนิทรศการ ลักษณะกิจกรรมมีผู้คนมากกว่ากิจกรรม E ในด้านขนาดพื้นที่ คือ กิจกรรม D การจัดนิทรศการ ต้องการพื้นที่ทำกิจกรรมมากกว่ากิจกรรม E การฝึกอบรมเยาวชน ในด้านเสียงและมุมมองรบกวนมีผลกระทบต่อกิจกรรมทั้งสองกิจกรรมขึ้นปานกลาง เป็นต้น จากข้อมูลตารางสรุปลักษณะพื้นที่ และลักษณะความต้องการของแต่ละกิจกรรม นำมาสรุปเชื่อมโยงกันเพื่อจัดวางกิจกรรมลงบนพื้นที่ที่เหมาะสม ผลสรุปเป็นจากตารางที่ 4.35 ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.35 สรุปลักษณะพื้นที่ และลักษณะความต้องการของแต่ละกิจกรรม

ลักษณะความต้องการของแต่ละกิจกรรม	กิจกรรม											หมายเลขพื้นที่										ลักษณะพื้นที่												
	A ทัศนคติ	B เติบโต	C สนองรรมกับปะชาชน	D จัดนทรศการ	E มีกรจัดบรรมให้ควมรู้เบ่ยวชน	F จัดให้มกรประชมแลกเปลี่ยนควมคิดเห็น	G จัดให้มหน่วยงนนำให้ควมรู้เบ่ยวชน	H จัดงนทศการต่ง	I จัดให้มกรรรมเบ่ยวกับทศ	J มีกรเต็มเอวกรบิก	K รำวงยงนจูง	L มีกรรณกรม, การต่งต่ง	พื้นที่ 1	พื้นที่ 2	พื้นที่ 3	พื้นที่ 4	พื้นที่ 5	พื้นที่ 6	พื้นที่ 7	พื้นที่ 8	พื้นที่ 9			พื้นที่ 10										
เป็นกิจกรรมที่การเดินผ่านพื้นที่ที่มีผลกระทบต่อกิจกรรม	มีผลกระทบน้อย																											ความถี่มาก	ความถี่ของ					
	ปานกลาง																													ปานกลาง	การเดินผ่าน			
เป็นกิจกรรมที่มีปริมาณคนทำกิจกรรมแต่ละครั้ง	มีผลกระทบมาก	●	●	●																											ความถี่น้อย	บนพื้นที่ / วัน		
	จำนวนมาก																															ปริมาณคน		
การใช้พื้นที่ทำกิจกรรมแต่ละครั้ง	ปานกลาง																															ที่ประกอบ		
	จำนวนน้อย	●	●	●																												กิจกรรม		
	พื้นที่กว้าง																															บนพื้นที่ / วัน		
เป็นกิจกรรมที่เสี่ยงรบกวนจากภายนอกมีผลกระทบ	พื้นที่แคบ	●	●	●																													กว้าง	
	ปานกลาง																																ปานกลาง	
	ไม่มีผลกระทบ																																แคบ	
เป็นกิจกรรมที่เสี่ยงรบกวนจากภายนอกมีผลกระทบ	มาก																																	ขนาดพื้นที่
	ปานกลาง																																	การได้รับเสียงรบกวนจากบริเวณโดยรอบ
	มีผลกระทบ	●	●	●																													น้อย	
เป็นกิจกรรมที่รบกวนรบกวนจากภายนอกมีผลกระทบ	มาก																																	การได้รับ
	ปานกลาง																																	มุมมองรบกวนจากบริเวณโดยรอบ
	มีผลกระทบ	●	●	●																														น้อย

จากตารางการเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมกับพื้นที่ จะเห็นได้ว่ากิจกรรม A, B, C เป็นกิจกรรมที่การเดินผ่านบนพื้นที่ที่มีผลกระทบต่อการทำกิจกรรม เมื่อนำมาเชื่อมโยงกับตารางหมายเลขพื้นที่ จะเป็นพื้นที่หมายเลข 5, 8, 9, 10 ที่มีความถี่ในการเดินผ่านบนพื้นที่ / วัน ค่อนข้างน้อย ในด้านปริมาณคน กิจกรรม A, B, C เป็นกิจกรรมที่มีคนเข้าร่วมกิจกรรมในปริมาณน้อย เมื่อนำมาเชื่อมโยงกับตารางหมายเลขพื้นที่ จะเป็นพื้นที่หมายเลข 5, 6, 8 เป็นต้น

จากตารางการเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมกับพื้นที่ที่สามารถสรุป และจัดวางกิจกรรมแต่ละประเภทลงบนพื้นที่แต่ละตำแหน่ง และการระบุกิจกรรมลงบนพื้นที่ โดยใช้วิธีเช็คตัวเลขที่ปรากฏในแต่ละเกณฑ์ และตัวเลขเดิมต้องมีในทุกเกณฑ์อย่างน้อย 4 เกณฑ์ขึ้นไป

ตารางที่ 4.36 การระบุกิจกรรมลงบนพื้นที่ของกิจกรรม A ทำสมาธิ B เดินจงกรม C สันทนาธรรม

ประเภทกิจกรรม	หลักเกณฑ์ที่ใช้วิเคราะห์	ตำแหน่งพื้นที่
A ทำสมาธิ B เดินจงกรม C สันทนาธรรม	1 เป็นกิจกรรมที่การเดินผ่านบนพื้นที่ที่มีผลกระทบมากหรือน้อยต่อกิจกรรม	5, 8, 9, 10
	2 เป็นกิจกรรมที่มีปริมาณคน ร่วมกิจกรรมในแต่ละครั้งจำนวนมาก หรือ จำนวนน้อย	5, 6, 8
	3 การใช้พื้นที่เพื่อประกอบกิจกรรมแต่ละครั้งเป็นพื้นที่ที่กว้าง หรือ พื้นที่แคบ	8, 9, 10
	4 เป็นกิจกรรมที่เสียงรบกวนจากภายนอกมีผลกระทบหรือ ไม่มีผลกระทบต่อ กิจกรรม	8
	5 เป็นกิจกรรมที่มุมมองรบกวนจากภายนอกมีผลกระทบ หรือ ไม่มีผลกระทบต่อกิจกรรม	6, 8

จากตารางการระบุกิจกรรมลงบนพื้นที่ ของกิจกรรม A ทำสมาธิ B เดินจงกรม C สันทนาธรรม สามารถระบุตำแหน่งพื้นที่ได้ คือหมายเลข 8 เพราะมีปรากฏอยู่ในทุกๆ เกณฑ์

จากการใช้ตารางการระบุกิจกรรมลงบนพื้นที่ดังกล่าวข้างต้น นำไปวิเคราะห์กับกิจกรรมอีก 9 กิจกรรม สรุปได้ดังนี้

จากการวิเคราะห์ตาราง ของกิจกรรม D การจัดนิทรรศการ สามารถระบุตำแหน่งพื้นที่ได้ คือหมายเลข 4 เพราะมีอย่างน้อย 4 เกณฑ์ ใน 5 เกณฑ์

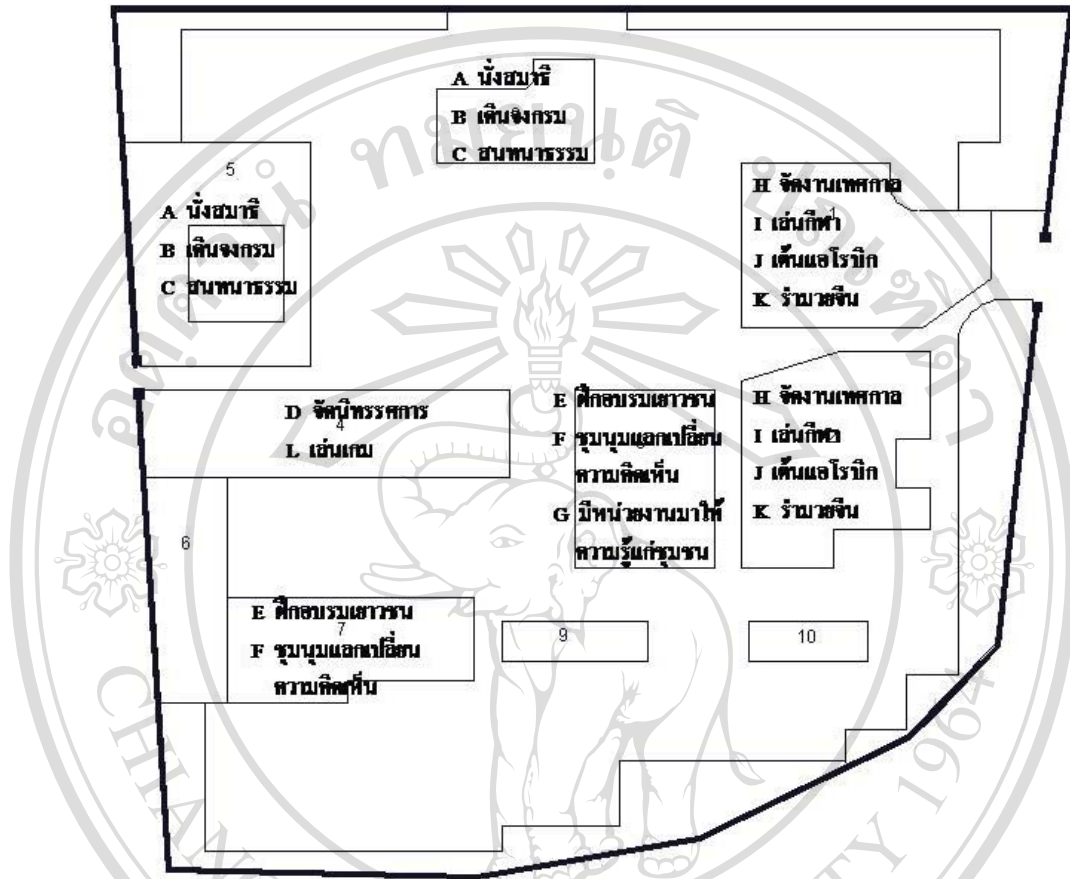
จากการวิเคราะห์ตาราง ของกิจกรรม E มีการจัดอบรมเยาวชน F มีการชุมนุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นสามารถระบุตำแหน่งพื้นที่ได้ คือหมายเลข 3 และ 7 เพราะมีอย่างน้อย 4 เกณฑ์ ใน 5 เกณฑ์

จากการวิเคราะห์ตาราง ของกิจกรรม G มีหน่วยงานมาให้ความรู้แก่ชุมชน สามารถระบุตำแหน่งพื้นที่ได้ คือหมายเลข 3 เพราะมีอย่างน้อย 4 เกณฑ์ ใน 5 เกณฑ์

จากการวิเคราะห์ตาราง ของกิจกรรม H การจัดเทศกาลต่างๆ I จัดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับกีฬา J มีการเดินแอโรบิก K รำมวยจีนจิ้ง สามารถระบุตำแหน่งพื้นที่ได้ คือหมายเลข 1 และ 2 เพราะมีอย่างน้อย 4 เกณฑ์ ใน 5 เกณฑ์

จากการวิเคราะห์ตาราง ของกิจกรรม L มีการเล่นเกม, การละเล่นต่างๆ สามารถระบุตำแหน่งพื้นที่ได้ คือหมายเลข 3 และ 4 เพราะมีอย่างน้อย 4 เกณฑ์ ใน 5 เกณฑ์

จากตารางการระบุกิจกรรมลงบนพื้นที่ของกิจกรรมทั้ง 12 ประเภท สรุปเป็นพื้นที่ได้ดังนี้

ภาพที่ 4.25 ผังสรุปการจัดวางกิจกรรมลงบนพื้นที่

จากผังสรุปการจัดวางกิจกรรมลงบนพื้นที่ จะได้ประเภทกิจกรรมที่เหมาะสมกับตำแหน่งพื้นที่ตำแหน่งต่างๆ แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากทางวัดมีอาคารศาลาหอประชุมอยู่ด้านหน้าวัด ซึ่งเป็นศาลาโล่งใช้ประชุม พบปะกันภายในชุมชน และเวลามีหน่วยงานมาใช้พื้นที่วัดก็จะใช้อาคารอยู่แล้ว จึงพิจารณาให้กิจกรรม F ชุมนุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และกิจกรรม G มีหน่วยงานมาให้ความรู้แก่ชุมชน สามารถใช้อาคารหอประชุมได้

จากการสรุปข้อ 4.3 ผลการสังเคราะห์ประเภทกิจกรรมให้สัมพันธ์กับลักษณะพื้นที่ ได้ประเภทกิจกรรมที่เหมาะสมกับตำแหน่งพื้นที่ตำแหน่งต่างๆ แล้ว ขั้นตอนต่อไปเป็นการออกแบบผังการประยุกต์พื้นที่โล่งภายในวัดเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งต้องนำเอาข้อมูลจากการออกแบบสอบถามประชาชนภายในชุมชนวัดดาวดึงส์มาพิจารณาออกแบบด้วย

4.4 ผลการออกแบบผังบริเวณ โดยนำข้อมูลที่สรุปได้จากแบบสอบถาม มารวบรวมและวางแผนในการออกแบบ โดยข้อมูลที่สรุปได้จากแบบสอบถามมีดังนี้

ในการออกแบบพื้นที่พักผ่อนภายในวัด ควรตอบสนองผู้คนกลุ่มใหญ่ คือประชาชนหนุ่ม-สาว วัยทำงาน และระดับการศึกษาถือว่าเป็นปัญญาชน ที่ต้องการพื้นที่นั่งอ่านหนังสือ หรือพักผ่อนอิริยาบถ หลังจากช่วงเวลางาน และส่วนใหญ่เป็นครอบครัวขนาดเล็กมีสมาชิก 3-4 คน และที่อยู่อาศัยเป็นลักษณะเช่าอาศัย และมีพื้นที่โล่งภายในบ้านไม่ถึง 12 ตร.ม. การออกแบบพื้นที่พักผ่อนควรมีพื้นที่นั่งพักผ่อน พุดคุยกัน หรือผู้คนสามารถนำอาหารมานั่งรับประทานกันภายในพื้นที่เป็นลักษณะทั้งครอบครัวได้ ในขณะที่เดียวกันจากผลแบบสอบถามด้านจำนวนบุตรเมื่อรวมจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแล้วมีจำนวนถึง 35 เปอร์เซนต์ การออกแบบพื้นที่ จึงควรมีพื้นที่ให้เด็กๆ ได้วิ่งเล่นออกกำลัง หรือพื้นที่เล่นเกม หรือสถานที่ฝึกอบรมทางด้านศาสนาสำหรับเด็กโต เป็นต้น

การออกแบบพื้นที่พักผ่อนภายในวัดควรมีมุมนั่งอ่านหนังสือ หรือห้องอินเทอร์เน็ตรองรับผู้ใช้ในพื้นที่ และในการออกแบบสวนฯ ควรคำนึงถึงความหลากหลายของกิจกรรม ทั้งกิจกรรมที่ผ่อนคลายอิริยาบถ และกิจกรรมที่เน้นการออกกำลังกาย และการไปสวนฯแต่ละครั้งจะใช้เวลาอยู่ในสวนฯ ประมาณ 1 – 2 ชั่วโมง การออกแบบควรจัดเตรียมพื้นที่ขายเครื่องดื่ม อาหาร สิ่งอำนวยความสะดวก ลังขยะ รองรับไว้ด้วย และช่วงตอนเย็นประมาณ 16.00 – 20.00 น. เป็นช่วงหลังเลิกงานซึ่งคนส่วนใหญ่มักจะให้ช่วงเวลาดังกล่าวมาใช้สวนสาธารณะ การออกแบบจึงควรจัดเตรียมระบบไฟฟ้า แสงสว่าง รองรับผู้ใช้ด้วย การออกแบบที่จอดรถ ควรคำนึงถึงพื้นที่จอดรถจักรยานยนต์เป็นอันดับแรก

ความต้องการองค์ประกอบทางด้านกายภาพ ที่ประชาชนต้องการให้มี คือ (A) ไม้ยืนต้นให้ร่มเงา, (B) ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้พุ่ม และ (C) สนามหญ้า (D) ทางเดินจกรม รองลงมาคือ (F) โต๊ะ , ม้านั่งพักผ่อน และ (G) ชุมนไม้เลื้อย

ความต้องการองค์ประกอบทางด้านสิ่งบริการสาธารณะ ที่ประชาชนต้องการให้มี คือ (A) จัดให้มีป้ายคำสอนทางศาสนา, คติเตือนใจ, (B) จัดให้มี ถังขยะ และ (C) จัดให้มีห้องน้ำ-ส้วม รองลงมา คือ (D) ที่จอดรถจักรยานยนต์ และ (E) ระบบไฟฟ้า, ประปา

จากผลสรุปความต้องการจากแบบสอบถาม ผู้ศึกษาได้นำ **ความต้องการองค์ประกอบทางด้านกายภาพ** และ **ความต้องการองค์ประกอบทางด้านสิ่งบริการสาธารณะ** มาพิจารณาร่วมกับประเภทกิจกรรม โดยใช้ประเภทกิจกรรมเป็นตัวกำหนด เช่น บางกิจกรรมที่ต้องการความสงบ และต้องการกั้นระหว่างผู้คนที่ร่วมกิจกรรมกับผู้คนที่สัญจรไป-มา ภายในวัด ก็ใช้พันธุ์ไม้พุ่มสูง หรือไม้ยืนต้น บังมุมมองจากอาคารภายนอกวัด หรือบางกิจกรรมที่มีคนเยอะ ก็จัดให้มีโต๊ะ, ม้านั่ง และชุมนไม้

เพื่อเพื่อนคลายอิริยาบถ เป็นต้น จากการสรุปกิจกรรมกับองค์ประกอบด้านกายภาพ และสิ่ง
บริการสาธารณะ สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.37 การสรุปประเภทกิจกรรม กับความต้องการองค์ประกอบทางด้านกายภาพ และ ความ
ต้องการองค์ประกอบทางด้านสิ่งบริการสาธารณะ

ประเภทกิจกรรม	องค์ประกอบ ทางด้านกายภาพ	องค์ประกอบ ทางด้านสิ่งบริการสาธารณะ
การทำสมาธิ และเดินจงกรม	- สนามหญ้า - ไม้ดอก ไม้ประดับ ไม้พุ่ม - ไม้ยืนต้นให้ร่มเงา	- ไฟฟ้า ประปา - ห้องน้ำ-ส้วม - ป้ายคำสอนทางศาสนา คติเตือนใจ
สนทนาธรรม	- ศาลาพักผ่อน - ชุมนั่งไม้เลื้อย - ไม้ยืนต้นให้ร่มเงา	- ไฟฟ้า ประปา - โต๊ะ ม้านั่ง - ถังขยะ
การจัดนิทรรศการ	- สนามหญ้า - ไม้ดอก ไม้ประดับ ไม้พุ่ม	- ไฟฟ้า ประปา - โต๊ะ ม้านั่ง - ถังขยะ
การฝึกอบรม	- สนามหญ้า - ชุมนั่งไม้เลื้อย - ไม้ดอก ไม้ประดับ ไม้พุ่ม	- ไฟฟ้า ประปา - โต๊ะ ม้านั่ง - ถังขยะ
งานเทศกาลต่างๆ	- ลานโล่ง - ไม้ดอก ไม้ประดับ ไม้พุ่ม	- ไฟฟ้า ประปา - โต๊ะ ม้านั่ง - ถังขยะ - ห้องน้ำ-ส้วม - ที่จอดรถจักรยานยนต์
กิจกรรมเกี่ยวกับกีฬา	- ลานโล่ง - ไม้ดอก ไม้ประดับ ไม้พุ่ม	- ไฟฟ้า ประปา - โต๊ะ ม้านั่ง - ถังขยะ - ห้องน้ำ-ส้วม - ที่จอดรถจักรยานยนต์
เล่นเกม, การละเล่นต่างๆ	- ลานโล่ง - ลานทราย - ไม้ดอก ไม้ประดับ ไม้พุ่ม	- ไฟฟ้า ประปา - ถังขยะ

ข้อมูลที่สรุปได้จากแบบสอบถาม รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากการรวมองค์ประกอบด้านกิจกรรม
กับองค์ประกอบด้านกายภาพ และด้านสิ่งบริการสาธารณะ ผู้ศึกษาได้นำเข้าสู่ขั้นตอนการออกแบบ
ผังบริเวณการประยุกต์ใช้พื้นที่โล่งภายในวัดเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ โดยนำข้อมูลที่นำมา
ออกแบบ โดยอาศัยหลักการออกแบบทางสถาปัตยกรรม และทฤษฎีการออกแบบสวน เป็นแนวทาง
หลักในการจัดวางองค์ประกอบ โดยมีแนวทาง ดังต่อไปนี้

1) ลำดับการใช้พื้นที่(Functional Diagram) โดยพิจารณาว่าในแต่ละกิจกรรมมีองค์ประกอบทางด้านพื้นที่อะไรบ้าง และพื้นที่ใดควรเข้าถึงก่อน-หลัง โดยมีหัวลูกศรแสดงลำดับการเข้าถึงพื้นที่

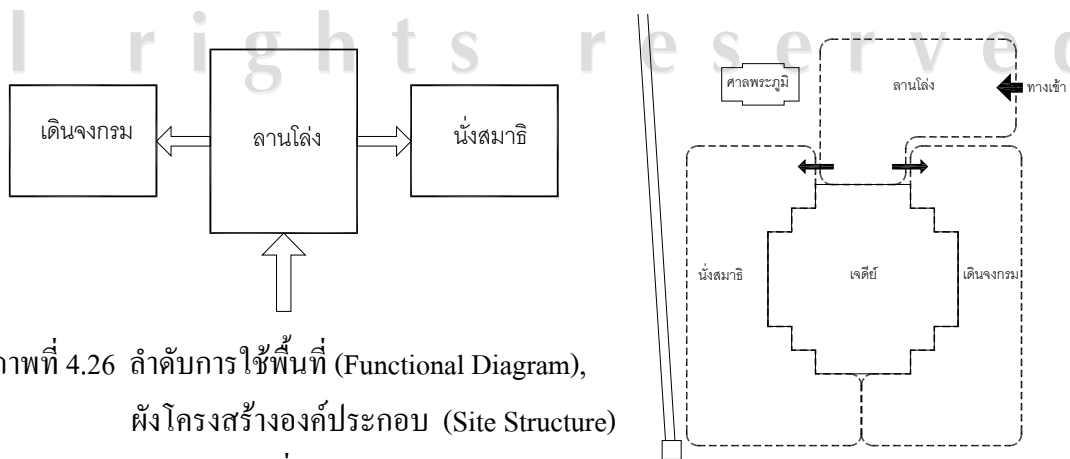
2) ผังโครงสร้างองค์ประกอบของแต่ละกิจกรรม (Site Structure) เมื่อได้ลำดับการใช้พื้นที่แล้ว นำองค์ประกอบพื้นที่มาจัดวางลงบนผังบริเวณที่เป็นมาตราส่วนจริง เพื่อจะได้รูปพื้นที่คร่าวๆ และแสดงหัวลูกศรเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของพื้นที่แต่ละส่วน

3) กรอบความคิดในการออกแบบ (Schematic Design) เป็นการนำเอาทฤษฎีที่ศึกษามาใช้ในการออกแบบ เพื่อควบคุมรูปแบบพื้นที่ และกิจกรรมในแต่ละส่วนให้เป็นไปตามแนวความคิด เช่น แต่ละกิจกรรมต้องการความเป็นส่วนตัวในระดับที่แตกต่างกัน เช่น กิจกรรมทำสมาธิต้องการความเป็นส่วนตัวในระดับ ภาวะสันโดษ (Solitude) ได้แก่การอยู่ลำพังอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นการอยู่ในที่สาธารณะโดยไม่มีใครสังเกต หรือให้ความสนใจ จึงต้องออกแบบโดยกั้นพื้นที่ภายนอกภายในให้มีมิติหรือแยกขาดจากกัน หรือการเข้าร่วมงานเทศกาล เป็น ภาวะนิรนาม (Anonymity) ได้แก่ความรู้สึกเป็นส่วนตัวในกลุ่มคนหลายๆที่ไม่มีใครรู้จัก หรือจำได้ จึงไม่จำเป็นต้องออกแบบพื้นที่ให้มีมิติเหมือนทำสมาธิ เป็นต้น (วิมลสิทธิ์ หรอยงูร, 2541)

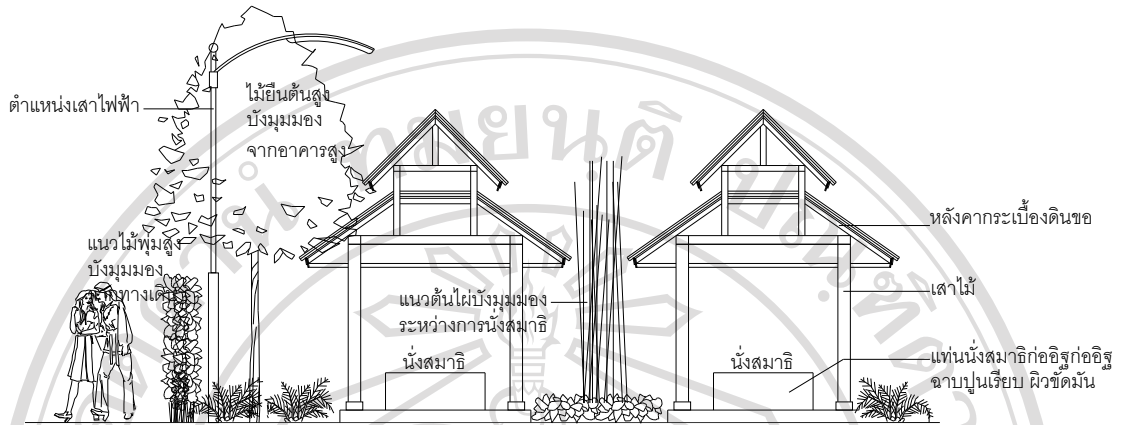
4) ออกแบบผัง โดยนำกิจกรรมที่ผ่านกระบวนการออกแบบทั้ง 3 มาจัดวางในผังบริเวณรวม และพิจารณาการเชื่อมโยงแต่ละพื้นที่โดยทางสัญจร (Circulation) ให้มีความสัมพันธ์ที่ดีตามหลักการออกแบบ

จากข้อมูลที่ได้จากองค์ประกอบแต่ละกิจกรรม และข้อมูลที่ได้ด้านพื้นที่ สรุปเป็นการออกแบบผังบริเวณได้ดังนี้

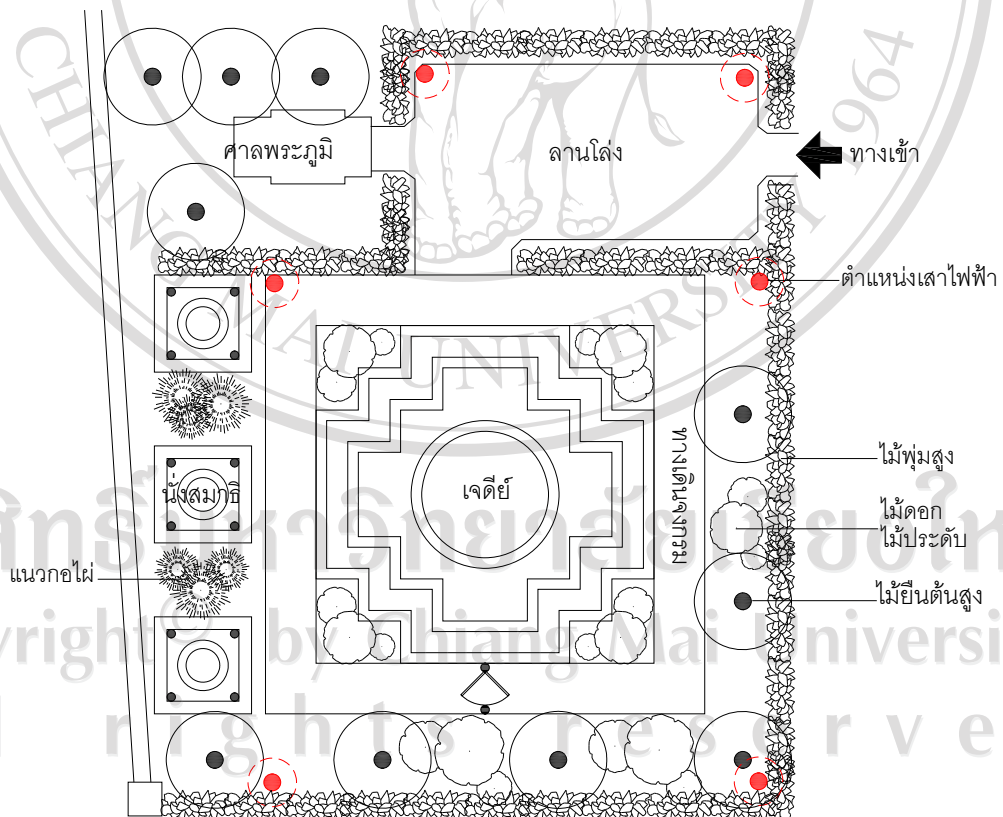
4.4.1 กิจกรรมการทำสมาธิ และเดินจงกรม เป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยความสงบมาก ซึ่งจากการวิเคราะห์ผัง สรุปได้ในพื้นที่หมายเลข 5 ลักษณะพื้นที่จึงควรปลูกต้นไม้กั้นระหว่างพื้นที่คนสัญจร และพื้นที่ที่ทำกิจกรรม และมีไม้ยืนต้นสูงบังมุมมองจากอาคารสูงโดยรอบด้วย ในด้านการวางผังควรจัดทำลาน โถงเพื่อปรับอารมณ์ของผู้ที่ร่วมกิจกรรม ซึ่งในบริเวณลาน โถงควรมีพืชพันธุ์ไม้, ป้ายคำสอนทางศาสนา คติเตือนใจต่างๆ ก่อนเข้าสู่พื้นที่ทำสมาธิ หรือเดินจงกรม

ภาพที่ 4.26 ลำดับการใช้พื้นที่ (Functional Diagram),
ผังโครงสร้างองค์ประกอบ (Site Structure)
ของกิจกรรมนั่งสมาธิ และเดินจงกรม

ภาพที่ 4.27 Schematic Design ของกิจกรรมนั่งสมาธิ และเดินจงกรม

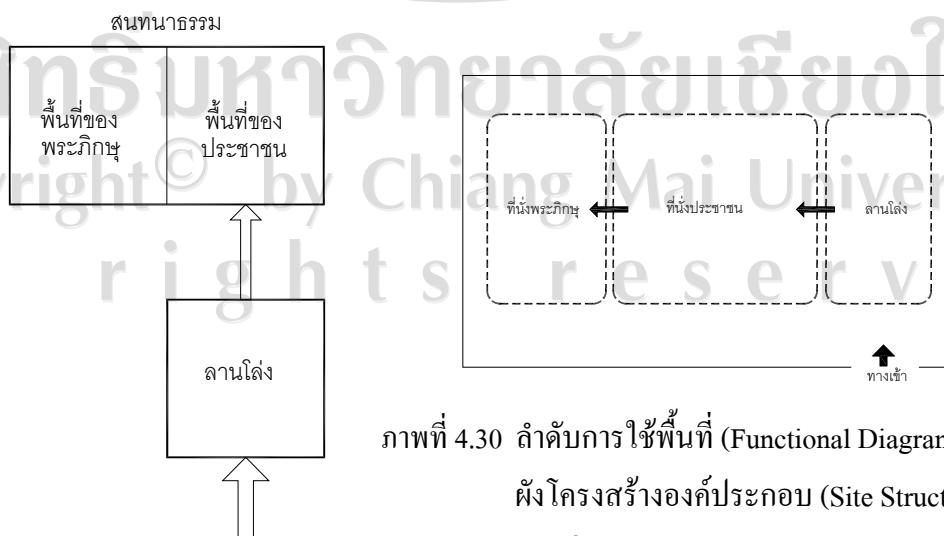

ภาพที่ 4.28 ผังบริเวณของกิจกรรมนั่งสมาธิ และเดินจงกรม

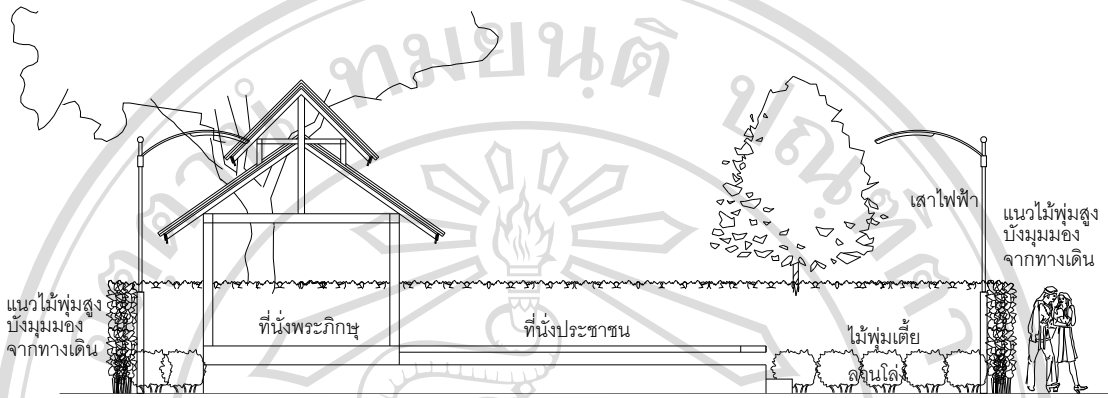

ภาพที่ 4.29 ทศนียภาพบริเวณนั่งสมาธิ

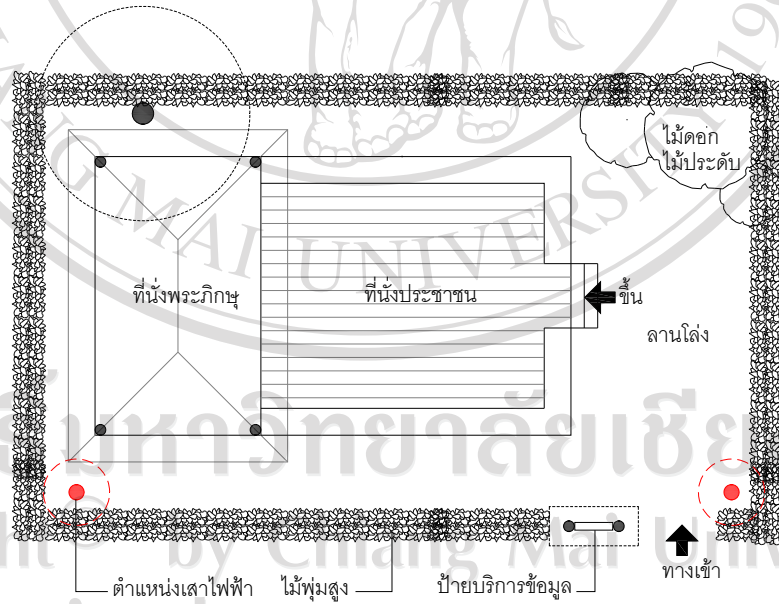
4.4.2 กิจกรรมสนทนาธรรม เป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยความสงบมาก เหมือนกับกิจกรรมนั่งสมาธิ และเดินจงกรม ซึ่งจากการวิเคราะห์ผัง สรุปได้ในพื้นที่หมายเลข 8 ลักษณะพื้นที่จึงควรปลูกต้นไม้กั้นระหว่างพื้นที่คนสัญจร และพื้นที่ที่ทำกิจกรรม และมีไม้ยืนต้นสูงบังมุมมองจากอาคารสูงโดยรอบด้วย ในด้านการวางผังควรจัดทำลานโล่งเพื่อปรับอารมณ์ของผู้ที่ร่วมกิจกรรม ซึ่งในบริเวณลานโล่งควรมีพืชพันธุ์ไม้, ป้ายคำสอนทางศาสนา คติเตือนใจต่างๆ ก่อนเข้าสู่พื้นที่สนทนาธรรม

ภาพที่ 4.30 ลำดับการใช้พื้นที่ (Functional Diagram),
ผังโครงสร้างองค์ประกอบ (Site Structure)
ของกิจกรรมสนทนาธรรม

ภาพที่ 4.31 Schematic Design ของกิจกรรมสนทนาธรรม

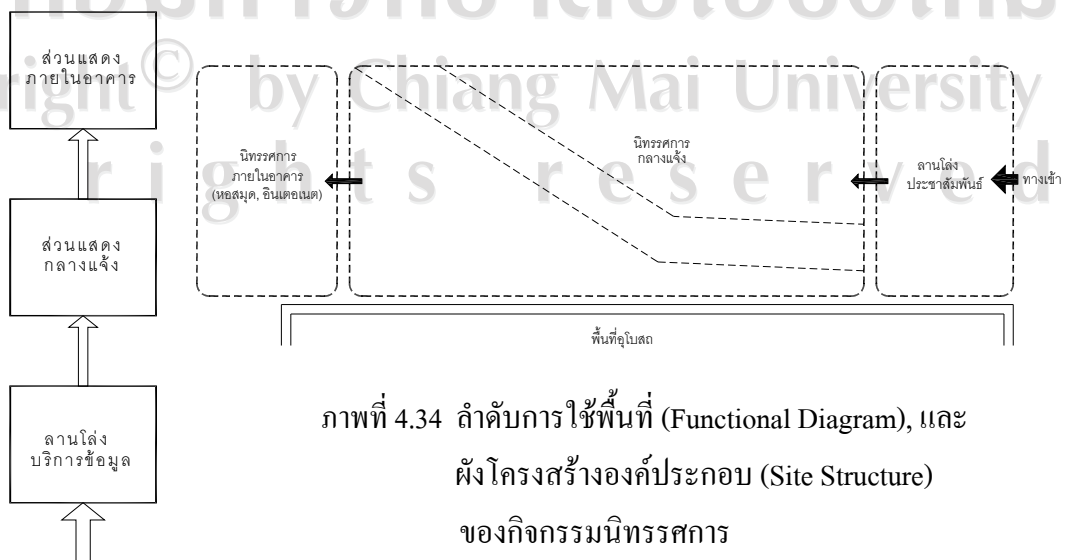

ภาพที่ 4.32 ผังบริเวณของกิจกรรมสนทนาธรรม

ภาพที่ 4.33 ทศนียภาพของกิจกรรมสนทนาธรรม

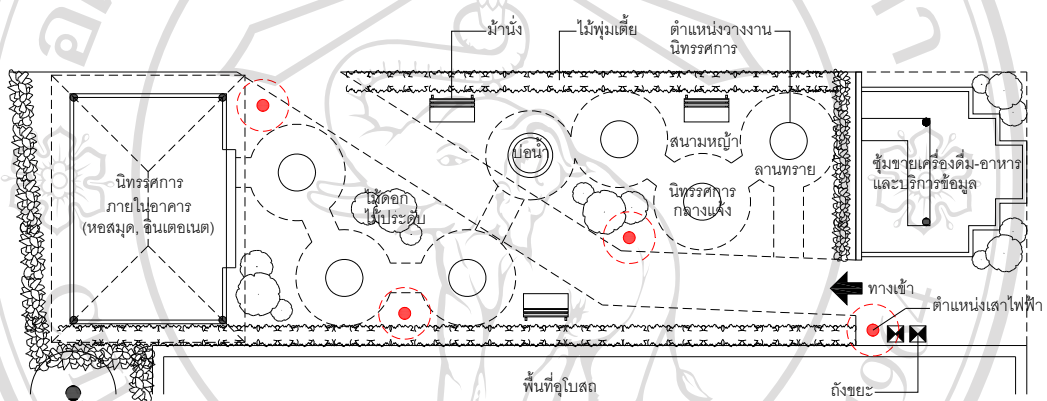
4.4.3 กิจกรรมนิทรรศการ เป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยความสงบปานกลาง ซึ่งจากการวิเคราะห์ผังสรุปได้ในพื้นที่หมายเลข 4 ด้านองค์ประกอบพื้นที่ควรมีทั้งนิทรรศการกลางแจ้งกับนิทรรศการภายในอาคาร และควรมีพื้นที่ให้บริการข้อมูลอยู่ด้านหน้าพื้นที่นิทรรศการ เพื่อให้ข้อมูลประชาสัมพันธ์แก่ผู้ที่สนใจ รวมทั้งประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ของวัดด้วย ลักษณะพื้นที่จัดนิทรรศการควรจัดเป็นลานโล่งมีสนามหญ้าสลับกับลานทราย และปลูกไม้ดอกไม้ประดับโดยรอบ และควรมีแนวพุ่มไม้เตี้ยกั้นบริเวณนิทรรศการ กับบริเวณส่วนอื่นด้วย ซึ่งกิจกรรมนิทรรศการนี้จะสามารถตอบสนองต่อผู้ใช้ส่วนใหญ่ที่เป็นหนุ่ม-สาว และเป็นระดับปัญญาชนได้ เพราะมีอาคารที่เป็นหอสมุดให้ประชาชนได้มานั่งอ่านหนังสือ และพบปะพูดคุยกันได้

ภาพที่ 4.34 ลำดับการใช้พื้นที่ (Functional Diagram), และผังโครงสร้างองค์ประกอบ (Site Structure) ของกิจกรรมนิทรรศการ

ภาพที่ 4.35 Schematic Design ของกิจกรรมนิทรรศการ

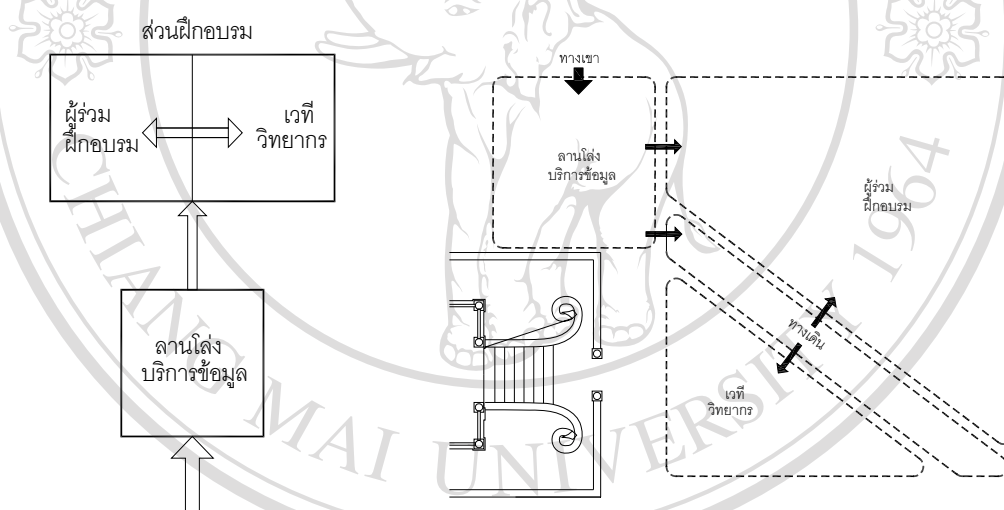

ภาพที่ 4.36 ผังบริเวณของกิจกรรมนิทรรศการ

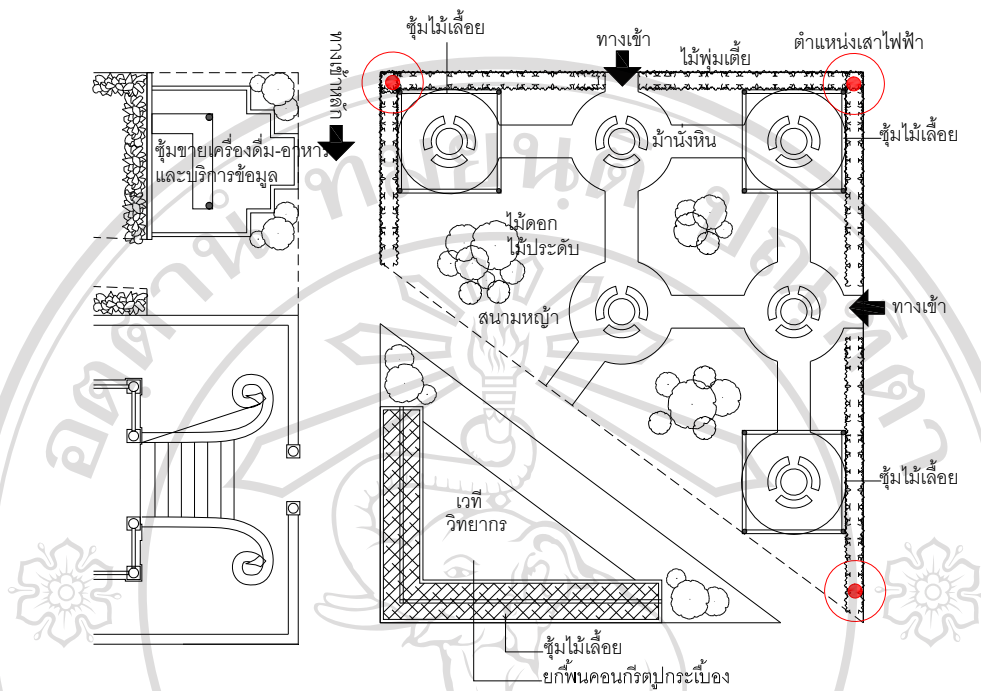

ภาพที่ 4.37 ทัศนียภาพของกิจกรรมนิทรรศการ

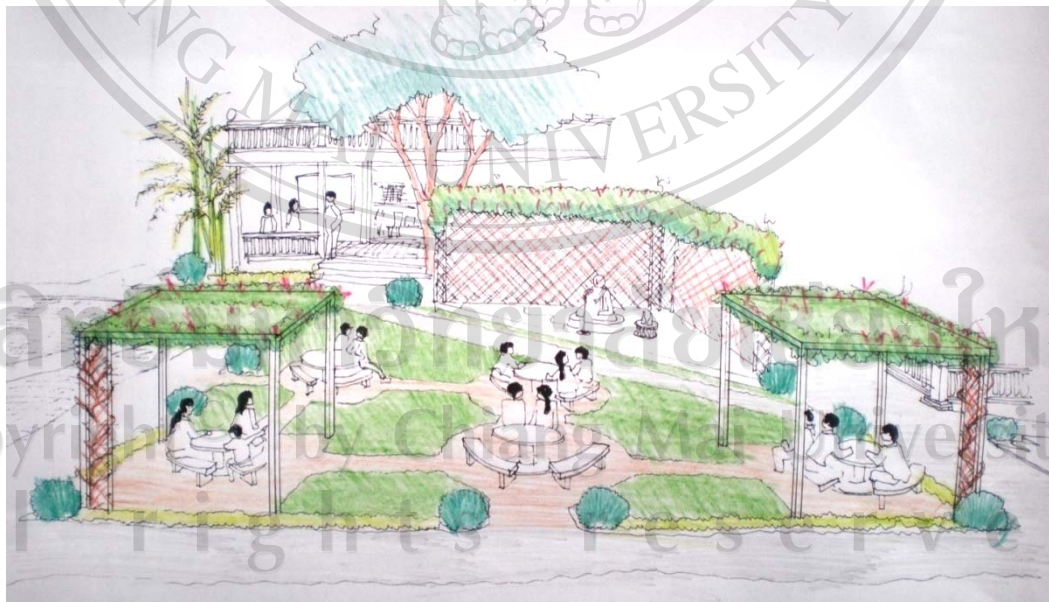
4.4.4 กิจกรรมการฝึกอบรม เป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยความสงบปานกลาง ซึ่งจากการวิเคราะห์ผัง สรุปได้ในพื้นที่หมายเลข 3 ด้านองค์ประกอบพื้นที่ควรมีทั้งส่วนเวทีวิทยากร และส่วนพื้นที่ผู้รับการฝึกอบรม และควรมีพื้นที่ให้บริการข้อมูลอยู่ด้านหน้าก่อนเข้าสู่พื้นที่ฝึกอบรม เพื่อให้รายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกอบรม ลักษณะพื้นที่ฝึกอบรมควรจัดเป็นลานโล่งมีสนามหญ้าสลับกับลานทราย และปลูกไม้ดอกไม้ประดับโดยรอบ มีซุ้มไม้เลื้อย และควรมีแนวพุ่มไม้เตี้ยกั้นบริเวณฝึกอบรม กับบริเวณส่วนอื่นด้วย ซึ่งกิจกรรมส่วนนี้สามารถตอบสนองต่อผู้ใช้ที่มีบุตรหลาน ในช่วงเวลาว่างสามารถนำบุตรหลานมาพักผ่อน และบางเวลาที่มีการจัดการบรรยาย ฝึกอบรมทางศาสนา หรือความรู้ด้านต่างๆ ก็สามารถมานั่งฟัง พร้อมผ่อนคลายอิริยาบถได้ด้วย โดยโปรแกรม หรือตารางการบรรยายอาจมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบก่อนภายในชุมชน หรือในบางโอกาสอาจจะมีการจัดการบรรยายฝึกอบรมพร้อมกับการจัดนิทรรศการเป็นเรื่องเดียวกันก็ได้

ภาพที่ 4.38 ลำดับการใช้พื้นที่ (Functional Diagram), และผังโครงสร้างองค์ประกอบ (Site Structure) ของกิจกรรมฝึกอบรม

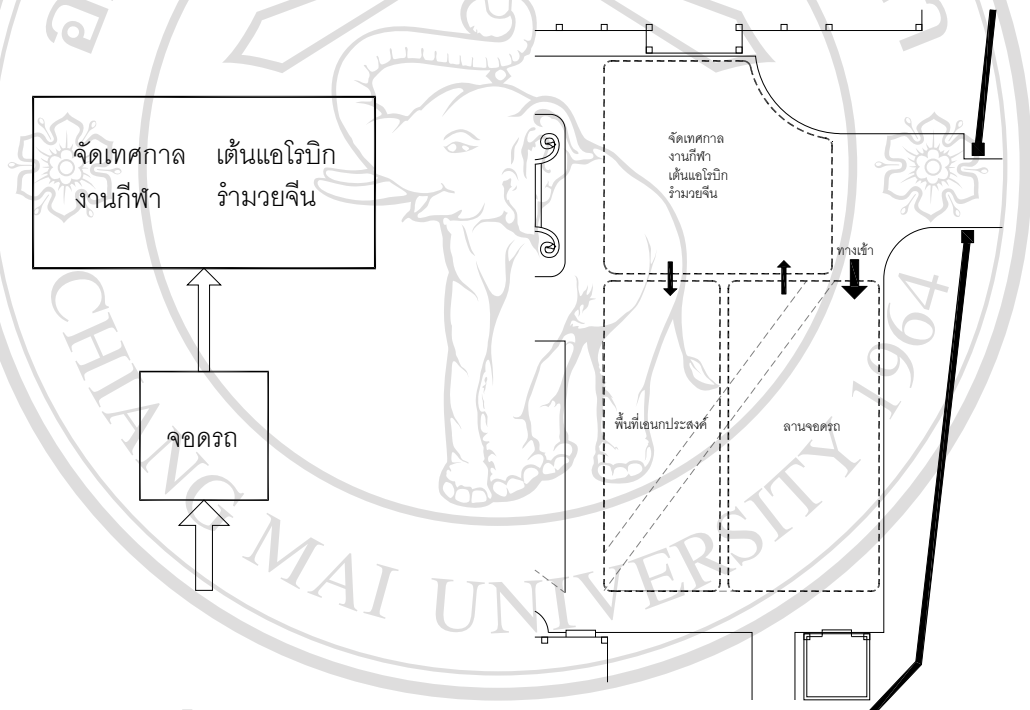

ภาพที่ 4.39 ผังบริเวณของกิจกรรมฝึกอบรม

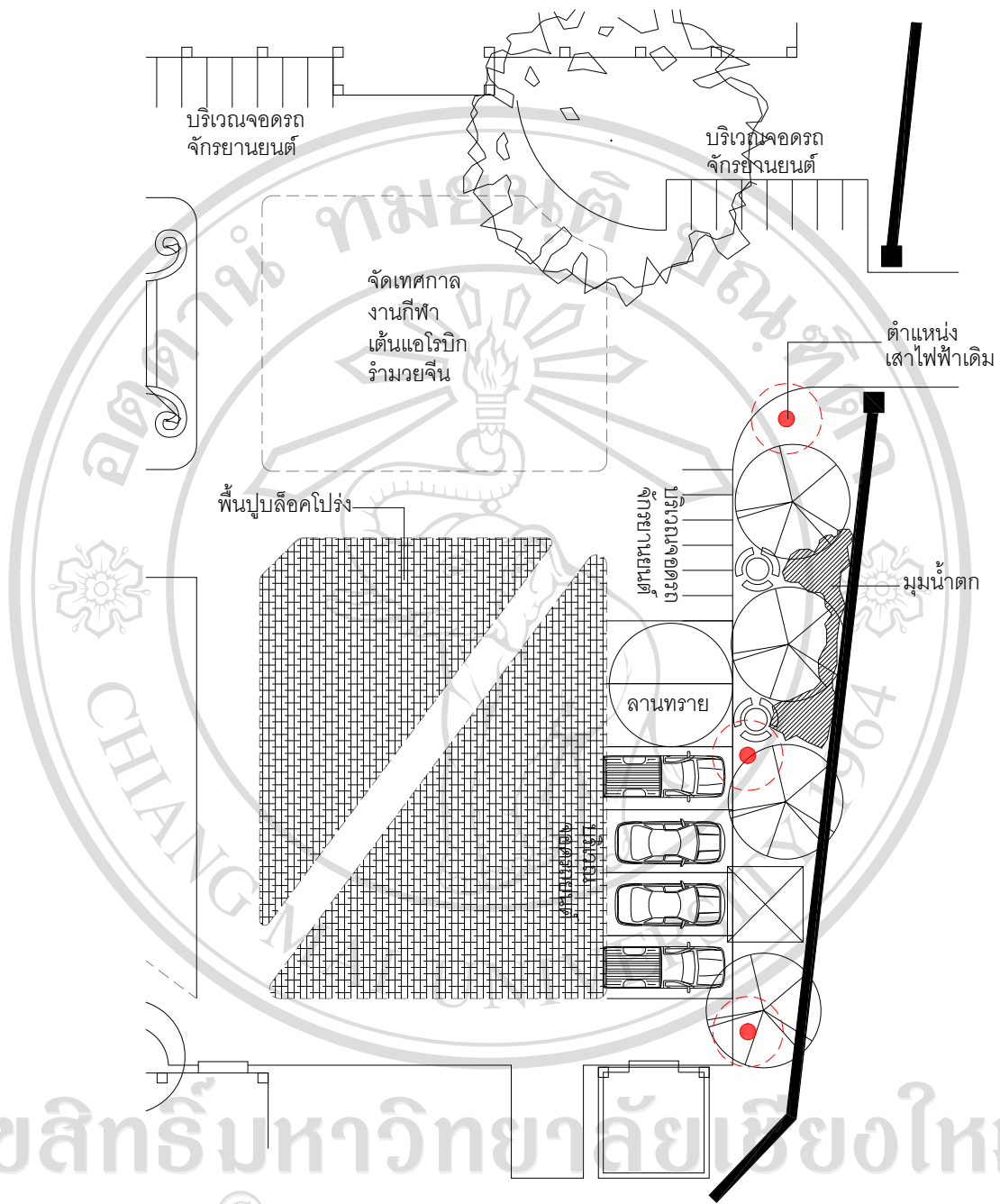

ภาพที่ 4.40 ทักษณียภาพของกิจกรรมฝึกอบรม

4.4.5 กิจกรรมการจัดงานเทศกาล, งานกีฬา, รำมวยจีน เป็นกิจกรรมที่ค่อนข้างพลุกพล่าน มีปริมาณคนร่วมกิจกรรมมาก และไม่ต้องการความสงบมาก ซึ่งจากการวิเคราะห์ผัง สรุปได้ใน พื้นที่หมายเลข 1 และ 2 ด้านองค์ประกอบพื้นที่ลักษณะเป็นลานโล่งเอนกประสงค์ที่ใช้ทำกิจกรรม ได้หลากหลายในพื้นที่เดียวกัน และมีที่จอดรถยนต์, รถจักรยานยนต์ ระบบไฟฟ้า ถึงขยะรองรับส่วนนี้ด้วย เนื่องจากมีปริมาณคนมากจึงควรจัดที่นั่ง มุมน้ำพุ มุมน้ำตกให้คนที่มาร่วมกิจกรรมได้รู้สึกผ่อนคลายด้วย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 ภาพที่ 4.41 ลำดับการใช้พื้นที่ (Functional Diagram), และผังโครงสร้างองค์ประกอบ
 Copyright © by Chiang Mai University
 (Site Structure) ของกิจกรรมจัดงานเทศกาล, งานกีฬา, รำมวยจีน
 All rights reserved

ภาพที่ 4.42 ผังบริเวณของกิจกรรมจัดงานเทศกาล, งานกีฬา, รำมวยจีน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

ข้อมูลที่สรุปได้ในแต่ละพื้นที่ ได้นำมาจัดวางในผังบริเวณรวม และพิจารณาการเชื่อมโยงแต่ละพื้นที่โดยทางสัญจร (Circulation) ให้มีความสัมพันธ์กันทั้งพื้นที่ โดยสรุปเป็นการออกแบบผังบริเวณได้ดังนี้

4.5 ผลสรุปจากการประชุมร่วมกับผู้นำชุมชนวัดดาวดิ่งส์

ข้อมูล และผังบริเวณการประยุกต์ใช้พื้นที่โล่งภายในวัดเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่ได้จากการศึกษา ผู้ศึกษาได้นำไป นำเสนอ กับคณะกรรมการชุมชนวัดดาวดิ่งส์ เพื่อปรึกษา ขอข้อ แนะนำ ในวันเสาร์ ที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2552 เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงในขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งคณะกรรมการ ชุมชนวัดดาวดิ่งส์ ประกอบด้วย

น.ส.วิบูลย์ศรี สุริยะวรรณ	ตำแหน่ง	ประธานชุมชน
นางศรีนวล ชัยวงศ์	“	กรรมการฝ่ายสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
นางน้อง หอมกักดี	“	ประชาสัมพันธ์
นางลัดดา ปริญญาจร	“	กรรมการฝ่ายพัฒนาสตรี
นายชานนท์ ชัยระวีวงศ์	“	กรรมการฝ่ายศาสนา และวัฒนธรรม

และประชาชนชุมชนวัดดาวดิ่งส์ทั่วไปที่มาร่วมรับฟังอีก 3 คน

ขั้นตอนการนำเสนอผู้ศึกษาได้อธิบายเกี่ยวกับ เหตุผล ที่มา ที่ไปของความจำเป็นในการเพิ่ม พื้นที่สวนสาธารณะภายในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยอธิบายว่าปัจจุบัน อัตราส่วนระหว่างพื้นที่ โล่งเพื่อพักผ่อนหย่อนใจกับจำนวนประชากรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ไม่สัมพันธ์กัน โดยอัตราส่วน พื้นที่พักผ่อนปัจจุบันอยู่ที่ 2.98 ตร.ม. ต่อ ประชากร 1 คน โดยอัตราส่วนถือว่าน้อยมาก ซึ่งจากมาตรฐานสำนักผังเมือง และสถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้กำหนดพื้นที่พักผ่อนต่อประชากร ของเมืองเชียงใหม่อยู่ที่ 15 ตร.ม. ต่อประชากร 1 คน

การเพิ่มพื้นที่พักผ่อนให้กับประชาชน จึงดำเนินการโดยอาศัย การประยุกต์ใช้พื้นที่โล่งภายในวัดเป็นที่พักผ่อน โดยอาศัยความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ ในการให้ข้อมูลความคิดเห็น และ ความต้องการด้านต่างๆ โดยผู้ศึกษาได้อธิบายในขั้นตอนการออกแบบสอบถามจากประชาชนในพื้นที่ ในช่วงกลางปี พ.ศ. 2551 และได้ข้อมูลมาจัดทำผังบริเวณ พื้นที่พักผ่อนภายในวัดดาวดิ่งส์ ซึ่งคณะกรรมการวัดให้ความสนใจและยินดีให้คำปรึกษา และข้อแนะนำ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์เป็นอย่างมากต่อผู้ศึกษา

ภาพที่ 4.44 การประชุมร่วมกับผู้นำชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวัดดาวดิ่งส์

จากการพูดคุยกันรูปแบบ และตำแหน่งกิจกรรมบางจุดมีการปรับปรุง และเปลี่ยนแปลง
สรุปเป็นหัวข้อดังนี้

1) กิจกรรม A นั่งสมาธิ B เดินจงกรม คณะกรรมการมีความเห็นว่ารูปแบบกิจกรรมมีความ
เหมาะสม และควรจัดให้มีในพื้นที่วัด และตำแหน่งควรตั้งอยู่ด้านทิศตะวันตกของพื้นที่วัด เพราะ
พื้นที่ค่อนข้างเงียบสงบ แต่ที่ตั้งน่าจะเป็นด้านหลังของอุโบสถมากกว่าด้านหลังของเจดีย์โดยสมาชิก
ให้ความเห็นว่าด้านหลังเจดีย์ พื้นที่ค่อนข้างแคบ ส่วนด้านหลังอุโบสถนั้นแม้ว่ามีเส้นทางเดินอยู่แต่
ก็ไม่ได้พลุกพล่านมาก และโดยรวมแล้วมีความสงบมาก สามารถจัดกิจกรรมได้ แต่ผู้ศึกษาเห็นว่า
พื้นที่ด้านหลังอุโบสถแม้ว่าจะมีพื้นที่กว้างกว่าด้านหลังเจดีย์ แต่ประชาชนในพื้นที่ใช้เป็นเส้นทาง
เดินประจำวัน ซึ่งถ้ามีกิจกรรมนั่งสมาธิ กับเดินจงกรมแล้วจะไม่มีความสะดวก หรือถ้าจัดกิจกรรมนั่ง
สมาธิกับเดินจงกรมบนพื้นที่แล้วต้องยกเลิกเส้นทางเดินเดิม ซึ่งไม่สะดวก แต่คณะกรรมการให้
ความเห็นว่าคุณคนจะเดินผ่านพื้นที่ในช่วงเช้า เท่านั้น ในช่วงเวลาอื่นของวันจะไม่มีคนเดิน
ผ่านพื้นที่การจัดกิจกรรมจึงควรสรุปเป็นตารางเวลาและทำป้ายติดไว้ตรงทางเข้าเพื่อให้ผู้สัญจรไป-
มา ได้รับรู้ช่วงเวลาที่ทำ หรือไม่ทำกิจกรรม ซึ่งผู้ศึกษาเห็นด้วย สรุป กิจกรรม A นั่งสมาธิ B เดิน
จงกรม ลักษณะกิจกรรม มีความเหมาะสมจัดให้มีในพื้นที่ได้ แต่ตำแหน่งเปลี่ยนเป็นด้านหลังอุโบสถ

2) กิจกรรม C การสนทนาธรรม คณะกรรมการมีความเห็นว่ารูปแบบกิจกรรมมีความ
เหมาะสม และควรจัดให้มีในพื้นที่วัด และตำแหน่งที่ตั้งมีความเห็นด้วยกับนักศึกษา เพราะมีความ
สงบ ห่างไกลผู้คน โดยคณะกรรมการให้ความเห็นว่าต้องจัดตารางเวลา ประชาสัมพันธ์ให้ผู้คน
ทั่วไปได้รับรู้ และเป็นการชักชวนเยาวชนให้มาสนใจศาสนาอย่างจริงจัง สรุป กิจกรรม C การ
สนทนาธรรม ลักษณะกิจกรรม และตำแหน่งมีความเหมาะสมและจัดให้มีในพื้นที่ได้

3) กิจกรรม D การจัดนิทรรศการ รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสม และควรจัดให้มีใน
พื้นที่วัด และตำแหน่งที่ตั้ง สมาชิกมีความเห็นด้วยกับนักศึกษา และมีสมาชิกบางท่านแนะนำว่าใน
พื้นที่ของนิทรรศการภายในอาคารควรจัดให้มีหอสมุด และเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับเล่นอิน
เตอร์เน็ตไว้ประจำวัด สำหรับผู้ที่ต้องการมาพักผ่อนและอ่านหนังสือ หรือค้นหาข้อมูลจากอิน
เตอร์เน็ตด้วย สรุป กิจกรรม D การจัดนิทรรศการ ลักษณะกิจกรรม และตำแหน่งมีความเหมาะสม
และจัดให้มีในพื้นที่ได้

4) กิจกรรม E การฝึกอบรม รูปแบบกิจกรรมมีความเหมาะสม และควรจัดให้มีในพื้นที่วัด
และตำแหน่งที่ตั้ง สมาชิกมีความเห็นด้วยกับนักศึกษา ด้านการฝึกอบรมสมาชิกค่อนข้างเห็นด้วย
เพราะปัจจุบันบทบาทจากทางวัดในการให้ความรู้แก่ชุมชนไม่มีเลย วัดเป็นเพียงสถานที่รองรับ
กิจกรรมทางศาสนาของประชาชนในพื้นที่เท่านั้น แต่มีคณะกรรมการบางท่านมีความคิดว่าอาจจะ
เกิดความยุ่งยากในการจัดหาวิทยากร หรือพระภิกษุ ที่มีความรู้ ในการบรรยาย และต้องหาหัวข้อใน

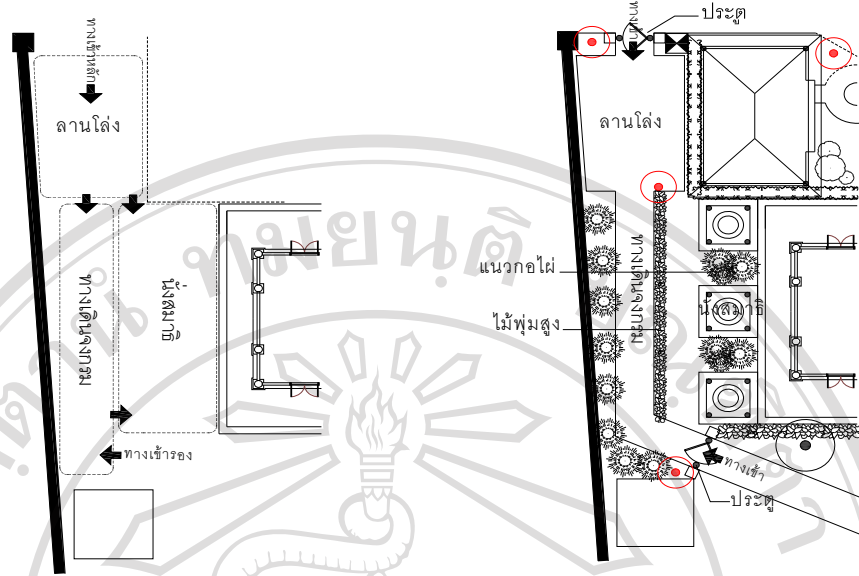
การบรรยาย รวมทั้งต้องทำการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบซึ่งคณะกรรมการบางท่านไม่มีเวลามาทำงานด้านนี้ แต่ก็มีคณะกรรมการหลายท่านให้ความเห็นว่าการจัดทำพื้นที่รองรับไว้เวลาต้องการใช้งานก็สามารถทำได้ เวลาไม่มีการบรรยายก็ใช้เป็นพื้นที่นั่งเล่น พักผ่อนได้ ซึ่งสรุปแล้วคณะกรรมการมีความเห็นด้วยกับนักศึกษา สรุป กิจกรรม E การฝึกอบรม ลักษณะกิจกรรม และตำแหน่งมีความเหมาะสมและจัดให้มีในพื้นที่ได้

5) กิจกรรม H จัดเทศกาลต่างๆ I กิจกรรมเกี่ยวกับกีฬา J เดินแอโรบิก K รำมวยจีนจิ้งจอก รูปแบบกิจกรรมทั้งหมดมีความเหมาะสม และควรจัดให้มีในพื้นที่วัด ยกเว้นการเดินแอโรบิก เพราะเสียงดัง และส่วนใหญ่ผู้ที่มาเดินเป็นเพศหญิง การแต่งตัวบางครั้งอาจไม่เหมาะสม ในด้านตำแหน่งที่ตั้ง สมาชิกมีความเห็นด้วยกับนักศึกษา เพราะเป็นพื้นที่โล่งกว้างใกล้กับที่จอดรถมีความสะดวก และปัจจุบันมีกิจกรรมการรำจิ้งจอกในพื้นที่อยู่แล้ว สรุป กิจกรรม H จัดเทศกาลต่างๆ, I กิจกรรมเกี่ยวกับกีฬา, K รำมวยจีนจิ้งจอก ลักษณะกิจกรรม และตำแหน่งมีความเหมาะสมและจัดให้มีในพื้นที่ได้ ส่วนกิจกรรม J เดินแอโรบิก ไม่สามารถจัดให้มีในพื้นที่ได้ตามเหตุผลดังกล่าวข้างต้น

สรุป โดยส่วนใหญ่คณะกรรมการของชุมชนวัดดาวดึงส์ ก่อนข้างเห็นด้วยกับการใช้รูปแบบของสวนสาธารณะมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่วัดเพราะเป็นการเพิ่มพื้นที่พักผ่อนของประชาชน และพื้นที่โล่งภายในวัดที่ปลูกดอกคอนกรีตปัจจุบันก็ไม่สามารถรองรับเป็นพื้นที่พักผ่อนได้ จึงมีความเห็นด้วยในการเพิ่มพื้นที่สนามหญ้า และลานทราย และพืชพันธุ์ไม้ดอก ไม้ประดับ และไม้ยืนต้นในพื้นที่ และเพิ่มกิจกรรมเพราะเป็นการใช้พื้นที่วัดให้เป็นศูนย์กลางของชุมชนได้เต็มที่ แต่มีสมาชิกบางท่านพูดว่าที่มีความจำเป็นต้องปลูกดอกคอนกรีตเพราะว่าทางวัดไม่มีบุคลากรคอยเอาใจใส่ตัดต้นไม้ ต้นหญ้าที่ขึ้นรกในพื้นที่ ถ้าจะมีการตกแต่งสวนใหม่ในพื้นที่ก็ต้องการจัดการด้านบุคลากร และเงินทุนที่จะดูแลรักษาด้วย และบางกิจกรรมต้องอาศัยรูปแบบการบริหารจัดการด้านเวลาและอาศัยความร่วมมือกันภายในชุมชนมีส่วนช่วย กิจกรรมถึงจะเกิดขึ้นได้ เช่น กิจกรรม A นั่งสมาธิ B เดินจงกรม ต้องทำการสรุปเป็นตารางเวลา และทำป้ายติดไว้ตรงประตูทางเข้าพื้นที่ หรือกิจกรรม E การฝึกอบรม คณะกรรมการต้องจัดหาวิทยากร หรือพระภิกษุ ที่มีความรู้ ในการบรรยาย และต้องหาหัวข้อในการบรรยาย รวมทั้งต้องทำการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบ

4.6 การนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาปรับปรุงแก้ไขเป็นผังบริเวณขั้นสุดท้าย

ข้อมูลที่ได้จากการขอคำปรึกษา ขอคำแนะนำ จากคณะกรรมการชุมชนวัดดาวดึงส์ รูปแบบผังมีการปรับเปลี่ยน คือ กิจกรรม A นั่งสมาธิ กับ B เดินจงกรม ตำแหน่งเปลี่ยนจากโดยรอบองค์เจดีย์ เป็นด้านหลังอุโบสถ ซึ่งรูปแบบผังปรับเปลี่ยนตามภาพที่ 4.45 ดังนี้

ภาพที่ 4.47 ผังโครงสร้างองค์ประกอบ (Site Structure) ของกิจกรรมนั่งสมาธิ และเดินจงกรมตำแหน่งใหม่

ภาพที่ 4.48 ผังบริเวณ ของกิจกรรมนั่งสมาธิ และเดินจงกรม ตำแหน่งใหม่

ภาพที่ 4.49 รูปทัศนียภาพ ของกิจกรรมนั่งสมาธิ และเดินจงกรม ตำแหน่งใหม่

จากผลการศึกษาในบทที่ 4 จะเห็นว่าพื้นที่โล่งของวัดดาวดิ่งส์สามารถประยุกต์ใช้เป็นพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจได้ โดยการศึกษาภาพถ่ายวัดดาวดิ่งส์ และศึกษาข้อมูลจากภาคประชาชน และนำความต้องการองค์ประกอบด้านต่างๆที่ได้จากการสอบถามประชาชนมาพิจารณา และสังเคราะห์ลักษณะพื้นที่ให้สัมพันธ์กับประเภทกิจกรรม และความต้องการของประชาชน และผลที่ได้นำไปทำการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมช่วยคิด ตัดสินใจในขั้นตอนสุดท้าย และสรุปเป็นการประยุกต์พื้นที่โล่งภายในวัดดาวดิ่งส์เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และในบทที่ 5 ผู้ศึกษาได้จัดทำ บทสรุป อภิปราย ผลของการศึกษา และข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นบทสุดท้าย ในการนำเสนอข้อมูลทั้งหมดเป็น การประยุกต์พื้นที่โล่งภายในวัดเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved